

Trst prvi ali zadnji v Evropi

SANDOR TENCE

26. oktobra bo minilo šestdeset let od priključitve Trsta Italiji. Strokovnim ocenam zgodovinarjev in pričevanjem tistih, ki so doživeli ta dogodek, se bodo pridružile izredne seje izvoljenih skupščin, takšne ali drugačne proslave (in protiproslave) ter seveda običajne polemike. To je treba dati v račun in se s tem sprijazniti, saj smo na to že navajeni, kar ne pomeni, da se s tem strinjamo.

Tržaški občinski svet je na svoji zadnji seji podprl predlog postavitve plošče v spomin na bazoviške junake in zavrnil predlog pomenovanja ulice ali trga po Giorgiu Almiranteju, pred tem pa se je ukvarjal še s 40-dnevnim obdobjem prisotnosti jugoslovanske vojske v mestu. Razprava o tem vprašanju, če jo lahko tako imenujemo, je zdrknila v prazen disput o tem, kdaj se je pravzaprav pri nas končala druga svetovna vojna, kot da o tem ne bi bilo že vse jasno. O tem so v Primorskem dnevniku izrazili svoje mnenje Štefan Čok, Izток Furlanič in Jože Pirjevec. Objavili smo tudi nekaj pisem uredništvu in dobrodošel bo vsak dodatni prispevek, saj gre za dogajanja, ki so odločilno vplivala na naš prostor.

Nobeno mesto v Italiji se ne ukvarja toliko z zgodovino kot Trst, ki je v Evropi glede tega morda primerljiv le z Berlinom. Pri tem ne mislim na zgodovinarje, katerih strokovna mnenja so vedno dobrodošla, pač pa na politike. Ne moti me, da se tudi oni javno opredelijo o zgodovinskih zadevah, moti pa me, ko se občinski, pokrajinski, deželni svet ali celo rajonski svet prelevijo v neke vrste zgodovinsko predavalnico, v kateri se vsak čuti poklicanega, da izrazi svoje mnenje o preteklosti.

Kdor molči, izpade skoraj kot strahopetec ali Pilat, ki si o spornih dogajanjih umije roke ali se o tem noče opredeliti. To se dogaja tudi v italijanskem parlamentu, kjer pa zgodovino navadno obravnavajo v točno določenih okvirih, na kratko in s pravili, ki ne dopuščajo ne vem kakšnih dolgovernih in dolgočasnih obravnav. Za to so pristojni drugi forumi.

Glede povedanega od nekdanj prednjači tržaški občinski svet. Gotovo se tam stvari odvijajo na osnovi poslovnika skupščine, kot občanu pa mi ni vseeno, kaj se tam dogaja in predvsem kaj in kako se tam odloča. Prav je, da imajo občinski svetniki pomembno besedo o spominskih ploščah ter pomenovanju ulic in trgov, obstaja pa način posvetovanja in odločanja. Tisti, ki je danes v veljavi, ni ravno najboljši.

PORTOROŽ - Okrogla miza in institucionalna sestanka

Manjšine bistvene za rast skupnega slovenskega prostora

PORTOROŽ - Slovenska manjšinska koordinacija (Slomak) bo pripravila skupen dokument slovenskih narodnih skupnosti v Italiji in Avstriji ter na Madžarskem in Hrvaškem. V dokumentu bodo izhodišča in potrebe Slovencev, ki živijo v sosednjih državah, odobril pa naj bi ga Svet za manjšine pri predsedstvu slovenske vlade. To je izšlo iz delovnega sestanka med ministrom RS za Slovence v zamejstvu in po Svetu Gorazdom Žmavcem ter krovnimi manjšinskimi organizacijami, ki je bil včeraj popoldne v portoroški marini, poudarek pa je bil tudi na potrebi po ustvarjanju skupne kulturno-gospodarske regije (na sliki zgoraj).

V Portorožu so predstavili tudi avtobus ZSSDI, s katerim se bodo v novi športni sezoni lahko na oddaljena gostovanja v Italijo, Slovenijo in tujino peljali tekmovalci slovenskih športnih društev v Italiji (na sliki spodaj).

Na 2. strani

TRST - Znanost Energija in etika

TRST - Včeraj se je začel znanstveni salon Trieste Next, ki bo še danes in jutri obravnaval vsebine, povezane z energijo, energetske učinkovitostjo in etičnimi vprašanji. Osrednje prizorišče je na Velikem trgu, kjer se predstavljajo tržaški znanstveni inštituti, z bogatim programom pa so napolnili še druge lokacije. V sklopu znanstvenega salona so včeraj nagradili tudi udeležence natečaja TESSL.

Na 4. strani

GORICA - Okusi na meji

Porast obiskovalcev v pričakovanju navala

KRATEK JESENSKI ODDIH do 20. 12. 2014

Program vključuje: 2x zajtrk in večerjo s pestrim izborom jesenskih jedi iz lokalnih živil in izdelkov, dobrodošlico s kozarcem vrhunskih okoliških vin ali jabolčnega soka iz okoliških vinogradov in sadovnjakov, kopanja v termalnih bazenih, 1x vstop v Savna vas, večere ob klavirski (četrtek) ali plesni glasbi (petek, sobota) ter jesensko animacijo po programu.

za 2 osebi v Vilah Terme Zreče **** 165,00 €
za 2 osebi v Hotelu Vital **** 213,00 €
za 2 osebi v Hotelu Atrij **** S 282,00 €

Informacije in rezervacije: Terme Zreče, Cesta na Roglo 15, 3214 Zreče, Slovenija.
T: 00386 3 757 60 00, 00386 3 757 61 48 (ga. Simona), E: terme@unitur.eu, www.terme-zrece.eu

ITALIJA - Reforme Škofje: Okrog 18. člena vihra preveč zastav

RIM - »Okrog 18. člena vihra preveč zastav.« Tako je dejal generalni tajnik italijanske škofovske konference Nunzio Galatino, po katerem bi bilo bolje, če bi sindikati gledali onkraj tega člena in če bi premier Matteo Renzi opustil slogane ter spremenil svojo agendo. »Sicer bodo mrtvi na obeh straneh,« je posvaril. Renzijev reformni načrt je včeraj med premierjevim obiskom v Detroitu podprl prvi mož Fiat-Chryslerja Sergio Marchionne, medtem ko ga je ostro kritiziral podjetnik Diego Della Valle.

Na 9. strani

Posvet o Svobodni coni vzhodne Furlanije

Na 3. strani

Droga in stari grehi: paru nataknilo lisice

Na 5. strani

V Miljah in Čamporah podirajo pretvornike

Na 8. strani

Briško grozdje trgali tudi Kitajci

Na 14. strani

V pričakovanju derbija Triestina-Kras

Na 19. strani

PORTOROŽ - S srečanja med ministrom Žmavcem in manjšinskimi organizacijami izšlo pomembno izhodišče

Dokument Slomaka bo osnova za manjšinsko politiko slovenske vlade

PORTOROŽ - Slovenska manjšinska koordinacija (Slomak) bo pripravila skupen dokument slovenskih narodnih skupnosti v Italiji in Avstriji ter na Madžarskem in Hrvaškem. V dokumentu bodo izhodišča in potrebe Slovencev, ki živijo v sosednjih državah (in specifično za vsako državo posebej), Slomak pa bo ga posredoval v oceno najprej Uradu vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Z njim bodo skupaj pripravili dogovorjen dokument, ki ga bodo nato analizirali in morebiti odobrili na prvi seji sveta za manjšine pri predsedstvu slovenske vlade, se pravi pri najvišjem telesu, zadolženem za manjšinsko problematiko. To naj bi postal neke vrste okvirni načrt glede zadolžitve slovenske vlade do svojih manjšin.

Skratka, na ta način se bodo lahko uresničile besede predsednika slovenske vlade Mira Cerarja, ko se je predstavil v Državnem zboru, in sicer da mora biti prioriteta vezana na nekatere identitetne problematike, kot so razvoj in utrjevanje jezika ter povezovanje manjšin z matično državo in torej spodbujanje in tkanje dobrososedskih odnosov, kot je to prišlo do izraza na delovnem sestanku med ministrom RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazdom Žmavcem ter krovnimi organizacijami. Sestanek je bil včeraj popoldne v portoroški marini v okviru sejma Bonaca, kjer se je v organizaciji urada za Slovence v zamejstvu in po svetu odvijal projekt Slovenija brez meja. Na srečanju, ki so se ga udeležili predstavniki krovnih organizacij iz sosednjih držav (slovenski narodni skupnosti v Italiji sta zastopala predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič in deželni podpredsednik Sveta slovenskih organizacij Igor Švab), so sodelovali tudi minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Jožef Petrovič, ministrica za razvoj in evropsko kohezijsko politiko Violeta Bulc ter ministrica za kulturo Julijana Bizjak Mlakar. Prvem srečanju je sledil dodaten sestanek, na katerem so sodelovale še kulturne, gospodarske in športne organizacije, ki so ministrom prikazale lastno delovanje. Domala vsi so vsekakor poudarili nujno po razvijanju in gojenju jezika, ki je poleg kulture tudi osnova za razvoj gospodarstva.

Žmavc: Urad sestavljajo krovne organizacije

Pomen manjšinskih skupnosti in njihovega organiziranja je minister Žmavc po-

udaril tudi ob robu dveh sestankov. Glede krovnih organizacij je ocenil, da so to osnovni nosilci slovenskih dejavnosti ter zadnji steber oz. zadnji branik v obrambi in varovanju identitete in slovenskega jezika ter ustvarjanju skupne kulturno-gospodarske regije. Razgovora sta bila operativna, je poudaril Žmavc, dogovorili pa so se o temah, ki bodo prioriteta v prihodnjih mesecih pri izdelavi enotne strategije na nekaterih skupnih točkah, ki jih bodo predstavili tudi svetu vlade, ki bo sklican na to temo. Pomen razgovorov je v tem, da Urad sestavljajo krovne organizacije, je dejal Žmavc. Urad skratka sestavlja 300 društev v zamejstvu in po svetu, to sinergijo in delovno energijo pa je potrebno izkoristiti.

Denar za manjšino

Ministra Žmavca, ki je ob zaključku mandata pred predčasnimi volitvami v Trstu posredoval vest, da je Ljubljana krepko zmanjšala finančna sredstva za slovensko narodno skupnost v Italiji, smo še vprašali, kaj se piše za prihodnost z novo vlado. Žmavc je spomnil, da smo v obdobju recesije, vendar »bomo glede na pomen, ki ga moramo dati v nadaljevanju tako do za-

V Portorožu je bil delovni sestanek med ministrom RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazdom Žmavcem (spodaj drugi z leve) ter krovnimi organizacijami

FOTODAMJ@N

mejcev kot do sinergije, ki je potrebna na področju gospodarstva, iskali dodatne druge vire finančnih sredstev, ne samo proračunska sredstva, v uravnoteženju tega fi-

nanciranja«. Dodaten denar bo mogoče iskati tudi v Evropi s kvalitetnimi projekti ter z ustvarjanjem nove ekonomske vrednosti v skupnem kulturno-gospodarskem prostoru.

To bo dobra osnova tudi za našo gospodarsko perspektivo ter za večja in kvalitetnejša sredstva za zamejce v Italiji in drugod, je še povedal minister Žmavc.

Vloga zamejskega gospodarstva

Sicer so Žmavc in drugi ministri popoldne sodelovali tudi na okrogli mizi o vlogi zamejskega gospodarstva, na kateri so o razvojnih perspektivah razpravljali predstavniki Slovenske deželne gospodarske zveze iz Trsta, Slovenske gospodarske zveze iz Celovca, Razvojne agencije iz Monoštra ter EU Koraka s Hrvaške. S posveta, na katerem so prvič predstavili zemljevid Slovenije in sosednjih regij brez meja, je izšlo, da je treba še ovrednotiti vlogo manjšin kot povezovalnega mostu na čezmejnih območjih. Poudarek je bil tudi na potrebi po kontinuiteti glede kadrov, ki so sledili dosežanju načrtovanju, in na nujni po koordinaciji gospodarskih subjektov manjšinskih organizacij. Direktor SDGZ iz Trsta Andrej Šik je ne nazadnje v tem okviru povabil ministra za gospodarski razvoj Petroviča na obisk v Trst, da se поблиže seznanijo z delovanjem SDGZ.

Aljoša Gašperlin

PORTOROŽ - Na pobudo ZSŠDI pomembna pridobitev za slovenska športna društva v Italiji

Zamejski športni avtobus

PORTOROŽ - V portoroški marini so včeraj prvič predstavili javnosti avtobus Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, s katerim se bodo v letošnji športni sezoni lahko na oddaljena gostovanja v Italijo, Slovenijo in druge države peljali tekmovalci slovenskih športnih društev v Italiji. Zamejski športni avtobus je nastal na pobudo novega odbora ZSŠDI, ki ga vodi predsednik Ivan Peterlin. Namen avtobusa je zmanjšati stroške za društva in promovirati slovenski šport v Italiji.

Avtobus si je dopoldne ogledal tudi minister Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc pred začetkom okrogle mize o vlogi zamejskega gospodarstva, ki je bila v portoroški marini v okviru projekta Slovenija brez meja. Značilnosti novega avtobusa znamke Mercedes je na kratko oral pred predsednik ZSŠDI Peterlin in povedal, da predstavlja avtobus dodatno pomoč za slovenska športna društva v Italiji.

Slovesna predstavitev novega vozila je bila popoldne pod vodstvom Evgena Bana, sodelovali pa so tudi nekateri izmed vrhunskih zamejskih športnikov, katerih podobe krasijo avtobus. Tako na des-

nem kot levem boku so namreč slike enajstih športnikov, ki so v preteklosti tudi prejeli pomembna priznanja. Na cestah bo tako mogoče odslej »zagledati« jadralskega Simona Sivitzo Košuto in Jaša Farnetija, odbojkarja (v B-2 ligi) Ambroža Peterlina, vratarja nogometne ekipe Vesna Edvina Carlja, mladega košarkarja Martina Ridolfija (v lanske sezoni je bil proglašen za najboljšega mladinskega košarkarja na Tržaškem), atletinjo AŠD Cheerdance Millenium Jasno Kneipp (ta je med drugim na svetovnem prvenstvu zastopala Slovenijo ter osvojila zlato in srebrno kolajno), odbojkarico Vero Balzano, košarkarja SZ Jadran Boruta Bana, nogometaša ekipe Kras Stefana Simeonija, odbojkarja (v B-2 ligi) Filipa Hledeta in smučarko Katrin Don.

Pomoč nudijo seveda tudi nekateri sponzorji, ki se jim bodo morda v prihodnosti pridružili še drugi. To so Zadržna kraška banka z Opčin, Zadržna banka Doberdob Sovodnje, Čedajska banka, trgovina Nova Conad, Združenje zdravilišč Slovenije s sedežem v Milanu in trgovski center Area sport iz Vidma.

A.G.

Zamejski športni avtobus so predstavili v portoroški marini

FOTODAMJ@N

ŠPETER - Raziskovalna delavnica Slorija

Raba tehnologije med mladimi

Sodelovali so dijaki 3. razreda dvojezične nižje srednje šole

Norina Bogatec z mladimi raziskovalci na predstavitvi izsledkov raziskave

NM

ŠPETER - Med dijaki in učenci dvojezične šole v Špetru je najbolj uporabljana elektronska naprava namizni računalnik, WhatsApp najbolj uporabljano družbeno omrežje, internet pa istovetijo v največji meri s pridobivanjem informacij. To so nekatere izmed ugotovitev, do katerih so prišli dijaki 3. razreda dvojezične nižje srednje šole v Špetru, ki so letos sodelovali na raziskovalnih delavnicah Slovenskega raziskovalnega inštituta. Mladi raziskovalci so med tednom anketirali 78 učencev in dijakov 4. in 5. razreda osnovne šole ter 1. in 2. razreda nižje srednje šole, nato pa večeraj predstavili izsledke svoje raziskave.

Delavnice je tudi tokrat vodila Norina Bogatec, njihova tema pa je bila uporaba tehnologije med mladimi. Dijaki so zato izbrali naslov »Mi in tehnologija« in mlajše sošolce spraševali o rabi naprav, kot so namizni računalnik, tablica, mobilni telefon, igralna konzola in i-pod, o najljubših družbenih omrežjih, o kupovanju preko interneta in tako naprej, za vsako vprašanje pa so jim dali na razpolago več odgovorov. Za šolske potrebe uporabljajo anketirani učenci in dijaki predvsem tablični ali namizni računalnik, tablica pa je bolj razširjena med osnovnošolci. V prostem času uporabljajo fantje predvsem igralno konzolo, med dekleti pa je bolj razširjena raba mobilnega telefona. Glede mobilnika je prišlo na dan, da ga učenci in dijaki v največji meri uporabljajo za telefoniranje, sicer pa dekleta tudi za poslušanje glasbe, fantje pa na

njem igrajo igrice in pošiljajo kratka sporočila (SMS). Manj s telefonom de-skajo po internetu. Glede nakupov preko interneta so dijaki raziskovalci ugotovili, da približno polovica družin včasih kupuje preko spleta, tretjina pa se sploh ne poslužuje te možnosti. Najbolj pogosto v družinah preko interneta kupujejo čevlje in oblačila. Preko interneta sicer nakupujejo predvsem zato, ker je praktično. Anketirani učenci in dijaki pa internet uporabljajo predvsem za poslušanje glasbe, čeprav ga v največji meri povezujejo s pridobivanjem informacij. Med družabnimi omrežji sta za WhatsAppom najbolj razširjena Instagram in Facebook, Twitter in Tumblr pa manj. Več kot petina anketirancev uporablja tudi druga omrežja. Glede poslušanja glasbe pa je prišlo na dan, da jo učenci in dijaki največkrat poslušajo, ko se vozijo z avtom ali avtobusom, sicer pa fantje tudi ko pišejo naloge, dekleta pa pred spanjem.

Slori, ki letos praznuje 40-letnico delovanja, prireja v okviru svojih pobud za promocijo raziskovalne dejavnosti in raziskovalnega poklica delavnice za dijake nižjih srednjih šol že od leta 2006, vsako leto v drugi pokrajini. Na dvojezični šoli v Špetru jih je izvedel že tretjič. Na ta način se Slori pridružuje Evropski noči raziskovalcev, prireditvi, ki poteka na pobudo Evropske Komisije vsak četrty petek v septembru v številnih evropskih državah od leta 2005 dalje. Odvija se v okviru Dejavnosti Marie Skłodowske-Curie. (NM)

FJK - Preiskava Gianni Torrenti tožilstvu izročil svoj zagovor

TRST - Deželni odbornik Furlanije-Juljske krajine Gianni Torrenti je večeraj zjutraj v spremstvu svojega odvetnika tožilstvu izročil obrambno dokumentacijo na 12 straneh, s katero se brani pred obtožbo o domnevni goljufiji na škodo Dežele. Torrentiju tožilstvo očita, da naj bi v obdobju od leta 2009 do leta 2013, ko je vodil kulturno združenje Spaesati/Razseljeni in še ni bilo deželni odbornik nezakonito dobil deželne prispevke za dejavnosti, ki jih je izvedla zadruga Cooperativa Bonawentura in ne združenje Razseljeni.

Po uvedbi sodne preiskave je deželni odbor Torrentija suspendiral za 45 dni. V sredo pa ga je predsednica Debora Seracchiani ponovno vključila v deželni odbor in mu vrnila vsa pooblastila za sektorje, za katere je bil prej odgovoren, z izjemo kulturnega. Zadevo raziskuje tudi deželno računsko sodišče.

ČEDAD - Posvet o Svobodni coni vzhodne Furlanije

Po sedmih desetletjih se o tem obdobju še vedno ne ve dovolj

Gorazd Bajc (prvi z desne) med svojim predavanjem na posvetu v Čedadu

NM

ČEDAD - Svobodna cona vzhodne Furlanije je ozemlje, ki ga je poleti leta 1944 osvobodila in branila združena divizija Garibaldi Osoppo in je obsegalo občine Neme, Ahten, Fojda, Bar-do in Tipana ter del občin Tavorjana in Čedad. Na tem približno 70 kvadratnih kilometrov velikem območju je živel približno dvajset tisoč ljudi. Da bi obeležili 70-letnico te svobodne cone so večeraj v foajeu gledališča Ristori v Čedadu odprli posebno fotografsko razstavo, v dvorani pa so priredili posvet. O tistem obdobju, o vlogah različnih komponent italijanskega odporništv na vzhodu in še posebno v Furlaniji ter o stikih s slovenskimi partizani in načrtih glede bodoče vzhodne meje se namreč na splošno še premalo ve, saj teh tem zgodovinske še ni dovolj raziskalo. Zgodovinarji Gorazd Bajc, Santo Peli, Tommaso Piffer, Alberto Buvoli in Massimo de Leonardis so v Čedadu skušali osvetliti nekatere izmed omenjenih problematik.

Bajc je v svojem prispevku povedal, kako je slovensko odporniško gibanje že leta 1942 skušalo razširiti svoj vpliv na Benečijo in Rezijo. Toda znotraj Osvobodilne fronte so kmalu razumeli, da v teh krajih niso bili prav vsi pripravljeni podpreti slovenskih partizanov. Sicer sta Benečija in Rezija pogosto omenjena v slovenskih uradnih dokumentih, je dodal Bajc, a še danes malo vemo o odnosih Slovencev s Svobodno cono vzhodne Furlanije. Na podlagi italijanskih virov naj bi se IV.

bataljon Gregorčičeve brigade, ki bi moral braniti to cono, umaknil pred nemško ofenzivo, ne da bi se nasprotniku uprl. Slovenski dokumenti pa opisujejo drugačno verzijo: bataljon je branil vas Plestišča (Tipana) ves dan, umaknil pa se je šele tedaj, ko je postalo jasno, da ni bilo možnosti za zmago. Ta zgodba je po Bajčevem mnenju dober primer, kako je še danes potrebno raziskovati predvsem arhive in primerjati različne vire, da bi čim boljše razumeli to obdobje. Buvoli pa je natančno orisal odnose med vojaškima enotama Osoppo in Garibaldi. Ti so bili večinoma konfliktni in so bili samo v kratkem obdobju, kot je bilo poletje 1944, dobri. Piffer je govoril o tem, kako so se komunistične stranke v Evropi, Italiji in Furlaniji vedle do drugih protifašističnih gibanj v drugi svetovni vojni. Šele ko so nacisti napadli Rusijo, so se namreč komunisti začeli boriti proti fašistom. V Italiji so v glavnem sodelovali z drugimi odporniškimi gibanji, saj so, kot je povedal Piffer, načrtovali povečanje svojega vpliva in nato uveljavitev komunizma v družbi. V Furlaniji pa se zaradi drugačnega doživljanja problema meje to sodelovanje ni razvilo. De Leonardis pa je poudaril, da je iz dokumentov (tudi tistih o tajnih službah) razvidno, da so bodisi Američani bodisi Angleži podpirali italijansko odporništvo, tudi komunistično, čeprav so večkrat kritizirali odločitve partizanov, da ustanovijo svobodne cone, ki so jih imeli za vojaško nekoristne. (NM)

DREVESNICA in VRTNARIJA

Helianthus

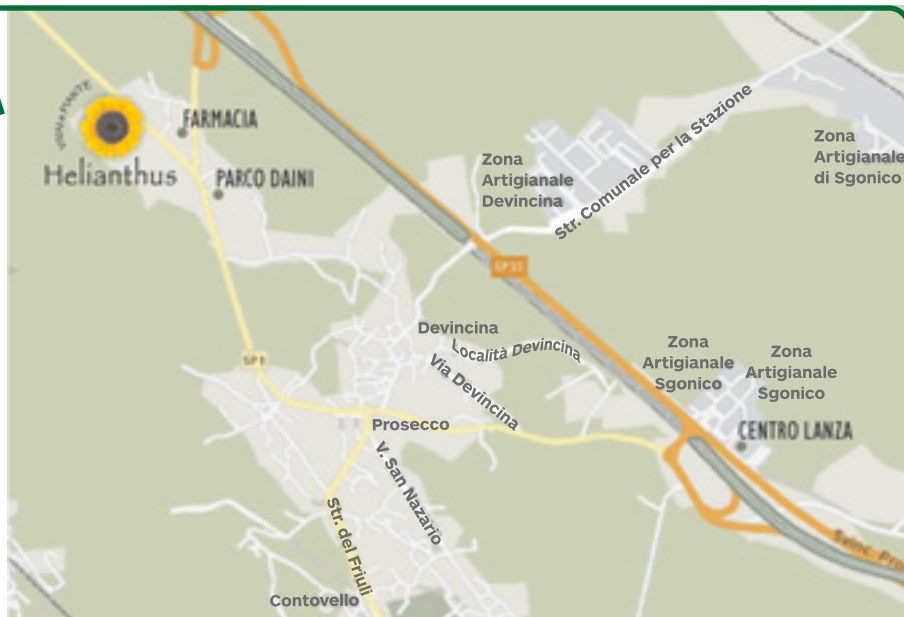
OTVORITEV

danes, 27. septembra, od 14. do 18. ure

Pršut, vino, mnogo zelenja...

...in še simpatičen spomin za naše cenjene goste

Pričakujemo vas!

POPUST 10%
DO 31. 10. 2014

Trst - Prosek 1000 (Bivši Il Giardiniere) - Info: tel. 040 25 28 148 - helianthus2013@libero.it

ZNANSTVENI SALON - Dogajalo so bo še danes in jutri, pestro bo na različnih prizoriščih

Znanstvenim inštitutom prostor na Velikem trgu

Pri stojnici OGS tudi bioreaktor za pridobivanje biodizla, izdelek lanskih petošolcev zavoda Stefan

Na levi delavnica Topolino, na desni otroci med znanstvenim poskusom

FOTODAMJ@N

Včeraj se je uradno začel znanstveni salon Trieste Next, ki govori o tem, zakaj je varčevanje z energijo tako nujno potrebno. Varčevanje nima vpliva le na našo denarnico, temveč tudi na okolje. Manj kot porabimo energije, manj onesnažena in škodljivih toplogrednih plinov nastane pri njeni proizvodnji, manjša pa se tudi poraba surovin. Na različnih prizoriščih v mestu se je včeraj, in se bo tudi danes in jutri, govorilo o letošnji temi: Energetika in etika. Vsa prizorišča so označena z lično opremljenimi zastavicami, ki sporočajo, kaj se na določenem kraju dogaja.

Včeraj dopoldne so našo radovednost vzbudili šotori na Velikem trgu. V vsakem od njih so se predstavljali tržaški znanstveni inštituti, ki so širši javnosti želeli približati svoje delo in projekte, na katerih delajo. Univerza v Trstu je za najmlajše pripravila zanimive delavnice, v okviru katerih so lahko izvajali znanstvene poskuse. Mestni znanstveni muzeji so predstavljali bogato dejavnost, med katero spadajo tudi dejavnosti, ki so povezane z muzejem Antarktike; ta se na Velikem trgu predstavlja v velikem slogu. Pri stojnici Državnega inštituta za oceanografijo in geofiziko OGS so bili prisotni tudi lanski petošolci Izobraževalnega zavoda Jožef Stefan. Mirko Juretič, Martin Milič in Henrik Sturman se predstavljajo s projektom, s katerim so se pred nedavnim udeležili državnega tekmovanja v Milanu z naslovom »I giovani e le scienze« (Mladi in znanost). Čeprav na tekmovanju niso prejeli nagrade, je projekt vseeno vreden pozornosti, saj je v popolnem sozvočju s temo letošnjega dogodka Trieste Next. Mladenci se namreč na Velikem trgu predstavljajo z bioreaktorjem za gojenje mikroalg. Te namreč shranjujejo energijo v obliki lipidov, na podlagi katerih ustvarjajo biodizel. Mladi znanstveniki želijo obiskovalce prepričati, da so mikroalge surovina prihodnosti, njihov bioreaktor za kontinuirano pridobivanje z lipidi bogate algne biomase pa je zelo poceni zadeva, saj so ga zasnovali in zgradili iz recikliranega materiala, med katerim je bil tudi aluminij.

Zanimive ideje je bilo videti tudi na drugih stojnicah, kjer so ponujali rešitve za shranjevanje elektrike in spodbujali rabo obnovljivih virov energije.

Odlično obiskana je bila tudi stojnica, kjer so se otroci lahko udeležili delavnice, na kateri so likovno upodabljali junake stripa Topolino. Delavnico sta vodila ilustratorja zadnje številke Topolino (baje je že pošla), ki se dogaja v Trstu, in sicer na sedežu Sincrotona, kamor gresta Topolino in Atomino raziskovat skrivnosti med otroki priljubljenega polnjenega prigrizka. Striparja Lorenzo Pastrovicchio in Andrea Ca-

stellan alias Casty sta pisano družino otrok uvajala v stripovsko tehniko. Otroci so z velikim zanimanjem prisluhnili tudi zadnji Topolinovi prigodi, ki je v Trstu med drugim na lastni koži preizkusil tudi burjo.

Odlično je bila obiskana tudi stojnica, na kateri so prodajali knjige z znanstveno tematiko. Izbor knjig je tako pester, da se nakupu ne more upreti niti tisti, ki mu ni mar za znanost. Si-

cer pa je na Velikem trgu mogoče obiskati še veliko več, vrsto zanimivosti, ki poskušajo širši javnosti približati znanost in znanstvenike, o katerih vemo zelo malo. Marsikdo se bo bržkone strinjal, da kljub temu, da Trst slovi kot znanstveno mesto, znanost nima prave veljave. In to je tudi eden od razlogov, zakaj se Občina Trst in druge institucije trudijo, da bi znanosti dale več prostora. (sč)

TRIESTE NEXT - Podelili nagrade najboljšim dijakom slovenskih in italijanskih višjih srednjih šol

Z natečajem TESSI do bolj smotrne rabe energije in takojšnje skrbi za bolj zeleno prihodnost

Koliko energije (in denarja) je mogoče prihraniti z majhnimi spremembami, ki temeljijo na odgovornem in trajnostnem pristopu v vsakdanjem življenju? S tem vprašanjem so se ukvarjali dijaki italijanskih in slovenskih višjih srednjih šol, ki so se udeležili nagradnega natečaja TESSI crossborder Award, ki je bil namenjen vsem javnim in zasebnim višjim srednjim šolam na območjih Goriške, Obalno-kraške, Gorenjske, osrednjeslovenske in Notranjsko-kraške regije ter z italijanskih pokrajin Trst, Gorica, Videm, Pordenone, Benetke, Rovigo, Padova, Treviso, Ferrara in Ravenna. Šole oz. dijaki so se pomerili v znanju s področja okoljske trajnosti in s konkretnimi projekti za zmanjšanje porabe in povečanje recikliranja odpadkov.

Včeraj so v Narodnem domu, v okviru salona Trieste Next, nagradili zmagovalce druge izvedbe natečaja, na katerega se je v lanskem šolskem letu prijavilo 30 projektov, 11 slovenskih in 19 italijanskih, in sicer v treh kategorijah: šole, dijaki in video. Dijaki so se potegovali za tehnično-didaktične pripomočke za šole (projektorji, osebni računalniki, digitalni mikroskopi ...) in multimedijško opremo (video kamere, fotoaparate, tablične računalnike ...). V kategoriji šol je zmagala srednja kmetijska šola F. Ili Navarra iz Ostellata (Fe), ki si je nagrado prislužila s projektom Green Brains 2, v okviru katerega je skupina dijakov zbirala deževnico za zalivanje rastlinjakov in čiščenje šole, iz-

Predstavnica Univerze v Gorici je izročila nagrado Juretu Miklavčiču

FOTODAMJ@N

delali so ekosistem cvetlic in rastlin, v katerem domujejo žuželke. Na drugo mesto se je udeležila gimnazija Jurija Vege iz Idrije. V kategoriji video je zmagala gimnazija Magrini iz Humina, tretje mesto pa je zasedla gimnazija Jurij Vega iz Idrije.

V kategoriji posamezniki je zmagal Jure Miklavčič, 16-letni dijak gimnazije Vič, ki je predstavil inovacijo z naslovom Sistem varčevanja z vodo in je namenjen prihranku vode. Mladenec je občinstvo navdušil s predstavitevjo in navdušenjem, ki ga je vložil v projekt.

Ustvaril je prototip inovativnega sistema za zbiranje tople vode, ki ostane v ceveh, kar bi prispevalo k zmanjšanju prekomerne porabe vode. Prihranek vode je dijak nazorno prikazal z grafom in s statističnimi podatki. Kot je dejal, ima Slovenija po statističnih podatkih 850 tisoč gospodinjstev, za hipotetični izračun je vzel 700 tisoč gospodinjstev in prišel do zaključka, da ta gospodinjstva letno zavrejo kar 11,5 milijonov kubikov vode. Dijak je natančno orisal tudi značilnosti preklonnega ventila, ki si ga je zamislil, in

razložil njegovo delovanje. Poudaril je tudi, da je med eksperimentom ugotovil, da ima osrednji produkt njegove inovacije tudi potenciale na drugih napravah, kot so pasivni zračniki, toplotne črpalke in klimatske naprave. Ob koncu je še dejal, da bi svoj projekt zelo rad patentiral in ga spravil na trg.

Sodeč po vidnem lahko rečemo, da se nam za prihodnost ni treba bati, saj so mladi, ki bodo odrasli jutrišnjega dne, o temi varčevanja z energijo in trajnostnega razvoja veliko bolj osveščeni kot predhodne generacije. (sč)

OBČINA MILJE - V Čamporah in okolici

Na tla zgrmela prva dva pretvornika

Miljska občina se je trideset let borila proti gruči radiotelevizijskih pretvornikov, ki so v Čamporah in okolici rasli kot gobe po dežju. Pretvornikov je bilo več kot dvajset, nekateri so bili visoki 30 metrov. To so bila leta blagih predpisov in zasebniki niso pridobili nobenih dovoljenj, pozneje pa so svoj položaj sanirali z zakonskimi odpusti. Nekateri tega niso naredili in po dolgoletnem boju (deželno upravno sodišče je 17-krat zavrnilo pritožbe občine) je občinski upravi uspelo odstraniti prva dva pretvornika. To je storila po sklepu občinskega sveta o preselitvi pretvornikov in županovi odredbi.

V okolici jih bodo odstranili še tri (dve na Sv. Mihaelu in eno v Ligonu), oddajanje številnih javnih in zasebnih programov pa se ne bo prekinilo, saj pretvornike postavljajo na drugih, manj obljudenih mestih v isti občini. Med drugim v gozdu pri Koroskih, kjer domačini niso navdušeni. »Ampak ni primerjave, saj so pretvorniki v Čamporah med hišami,« pravi miljski župan Nerio Nesladek, ki govori o zgodovinskem uspehu, »saj to še ni uspelo nikomur«. V Čamporah so se domačini dolgo borili predvsem proti radijskim pretvornikom - zaradi elektromagnetnega onesnaževanja in možnih posledic za zdravje.

Tam, kjer je bil pretvornik, so zdaj samo drevesa

OBČINA MILJE

Zadovoljen je tudi občinski odbornik za okolje Fabio Longo: »Pred dnevi smo podrli drugega (v Ul. Vivoda), sledijo še trije in tega se veselimo. Prav ti pretvorniki so

najbolj onesnaževali.« Ko bo podiranje konec, bo občina pozvala deželno agencijo Arpa, naj opravi meritve elektromagnetnega sevanja. (af)

PUBLIKACIJA - Tudi v slovenščini

Kako ravnati z golobi, galebi in divjimi prašiči

Slovenska različica brošure, katere pobudniki so Dežela FJK, Občina Trst in Pokrajina Trst

Golobi so že dolgo mestne živali, galebi so se z obale pomaknili na vse konce Trsta, v predmestju pa so se udomachili divji prašiči. Te živali predstavljajo za marsikoga nadlogo, drugi jih »pridno« krmijo, kot da bi šlo za hišne ljubljence. Poleti so Dežela FJK, Pokrajina in Obči-

na Trst napovedale izid brošure, katere namen je ta, da občani izvedo kaj več in z živalmi primerno ravnajo. Zdjaj so se v otroških vrtcih pojavili slovenski prevodi: tu pa tam je kaka jezikovna nerodnost, publikacija pa nudi koristne informacije z zabavnimi fotografijami in ilustracijami.

OBČINA TRST - Sprejem delegacij

Župan se je zahvalil za odbojkarstvo prvenstvo

Župan Cosolini je včeraj sprejel na občini predstavnika mednarodne odbojkarke zveze Marto Centeno in Haraldia Rotterja ter vodje delegacij državnih reprezentanc Brazilijske, Bolgarije, Kameruna, Kanade, Srbije in Turčije ter tržaške organizatorje svetovnega prvenstva v ženski odbojki. Vsem se je zahvalil za izbiro Trsta, kar se bo mestu obrestovalo tudi na turističnem področju. Župan je zadovoljen s potekom tekmovanja in odzivom publike. Doslej je vse potekalo odlično, je dejal, in izrazil željo, da bo tako tudi v nadaljevanju prvenstva prihodnji teden. Srečanje se je sklenilo z izmenjavo daril in voščilom vsem ekipam za čim boljši športni uspeh.

OBČINA TRST - Načrt družbe AcegasApsAmga

V Trstu in na Krasu kmalu prve polnilne postaje za električna vozila

Družba AcegasApsAmga iz skupine Hera bo na območju tržaške občine namestila prvih deset postaj za polnjenje vozil na električni pogon. Tržaški občinski odbor je odobril načrt podjetja, na podlagi katerega bodo letos in v prihodnjem letu namestili postaje tako v mestu kot na Krasu, in sicer: na proseškem parkirišču, na parkirišču ob velikem krožišču pred Opčinami, na parkirišču v Grudnovi ulici (pri št. 30) v Bazovici, na parkirišču barokovljanskega borovega gozdčiča, v Ul. Ginstre 1 v Rojanu, na Rotondi pri svetovanskem Bošketu, v Ul. Slataper 18 pri glavni tržaški bolnišnici, na Trgu Granatieri za županstvom, na Trgu Straulino na nabrežju in v Ul. Carpineto v Škednju.

Polnilne postaje z napetostjo 400 voltov in dvema različnima vtičnicama (Scame in Mennekes) za počasno ali hitro polnjenje ter sistemom za zaščito pred vandalskimi dejanji bomo lahko uporabili po identifikaciji z RFID kartico.

»To je naša prva konkretna spodbuda k uporabi vozil na električni pogon. V mestu bomo imeli nadvse inovativne polnilne postaje, v skladu s cilji trajnostne mobilnosti in energetskega načrta, ki predvideva 20-odstotno znižanje izpustov ogljikovega dioksida do leta 2020,« je dejala občinska odbornica za promet Elena Marchigiani in poudarila, da ima načrt za namestitev polnilnih postaj že vsa potrebna dovoljenja. Dodala je, da občinska uprava proučuje možnost uvedbe olajšav za spodbujanje nakupov električnih vozil.

Predstavniki družbe AcegasApsAmga Massimo Carratù je razložil, da je načrt sad dogovora z družbo Enel in je usklajen z drugimi ponudniki električne energije. V Italiji je trenutno 463 tovrstnih polnilnih postaj, njihovo število pa seveda narašča. Zadnje raziskave po njegovih besedah napovedujejo, da bo do leta 2030 četrtnina avtomobilov v Italiji na električni ali kombinirani pogon.

Postaja za električna vozila

HERA

Usluge
na domu

Sant'Anna
Impresa Trasporti Funebri

TF Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Več kot stoletje nudimo
pogrebne storitve
in prevoze na tržaškem
območju, v Italiji
kot tudi v inozemstvu.

Odprtje novih uradov

Ul. degli Alpini 2, Opčine

Tel. 040 2158326

Devin-Nabrežina 166 - Trst - Ul. Torrebianca 34

Ul. dell'Istria 129 - Prosek 154 - Trst - Ul. degli Alpini 2 - Opčine - tel. 040 630696

ISLAMSKA DRŽAVA - Britanski poslanci odobrili letalske napade na skrajneže v Iraku

Vse več držav za sodelovanje v vojaških operacijah proti IS

LONDON - Krog držav, ki so obljubile vojaško podporo pri posredovanju proti džihadistom Islamske države (IS), ki pustošijo po Iraku in Siriji, se širi. Britanski poslanci so podprli sodelovanje v zračnih napadih v Iraku, Danska je ponudila bojna letala, Turčija pa se pripravlja na večjo vlogo znotraj koalicije proti IS.

Poslanci spodnjega doma britanskega parlamenta so z veliko večino podprli sodelovanje Velike Britanije v zračnih napadih na položaje džihadistov Islamske države v Iraku. S 524 glasovi za in 43 proti so glasovali za vladni predlog, ki pa izključuje napotitev britanskih kopenskih sil v Irak. Britanska bojna letala bi šla tako lahko v akcijo že v nedeljo. Obrambni minister Michael Fallon je po glasovanju dejal, da je pred njimi dolga operacija. Po njegovih besedah bo prioriteta zaščita življenj civilistov v Iraku. Veliko Britanijo in njene zaveznike pa bodo pri identifikaciji tarč napadov vodili obveščevalni podatki iraških in kurdskih sil.

Britanski premier David Cameron je pred glasovanjem poslance posvaril, da bi lahko vojaška operacija proti Islamski državi trajala leta, a da je skupina grožnja tudi za britanske ulice in Velika Britanija se ji je dolžna vojaško zoperstaviti. Britanske zračne sile se bodo sedaj pridružile bojnim letalom ZDA, Francije, Savdske Arabije, Združenih arabskih emiratom, Bahrajna in Jordanije, ki napadajo Islamsko državo. A sprejeti ukrep izključuje možnost zračnih napadov britanskih letal v Siriji, kjer so ta teden napade začele izvajati ZDA in arabske zaveznice.

Tudi Francija ne bo napadala ciljev v Siriji. Podobno se je odločila Danska, ki bo vojaško sodelovala samo v Iraku. Danska premierka Helle Thorning-Schmidt je namreč razkrila, da bo država ponudila sedem bojnih letal tipa F-16. Poleg tega bi lahko danski vojniki Iračanom in Kurdom v Iraku svetovali ter jih vojaško usposabljali.

Danska vlada sedaj pripravlja ustrezno zakonodajo, ki naj bi jo že naslednji teden sprejel parlament in ki bo odobrila posredovanje. Ukrep naj bi v parlamentu dobil večinsko podporo, Danska pa bi letala lahko poslala že naslednji teden. Posredovanje bo časovno omejeno na leto dni. Poleg Danske sta bojna letala ponudili tudi Belgija in Nizozemska. Thorning-Schmidtova je še raz-

Belgijski lovci F-16 so pripravljene na sodelovanje v napadih

ANSA

krila, da so ZDA prosile Dansko za vojakke, ki bi v Iraku urili iraške in kurdske sile. Po besedah premierke te možnosti ne izključujejo, je pa poudarila, da danski vojniki v boju zagotovo ne bodo sodelovali.

Turški predsednik Recep Tayyip Erdogan je medtem namignil, da bi lahko Turčija v prihodnje odigrala večjo vlogo v mednarodni koaliciji proti IS. Turčija je do izpustitve več desetih turških državljanov ta konec tedna, ki jih je ugrabila Islamska država v Iraku, trdila, da ima zvezane roke. Ankara je doslej s svojo načeloma šibko vlogo pri kampanji proti džihadistom povzročala glavobol Zahodu, a je očitno obrnila ploščo. Turški predsednik je zatrdil, da bo potrebne korake naredil parlament na seji 2. oktobra, vendar podrobnosti ni razkril. Takrat naj bi poslanci odločili o razširitvi dveh obstoječih mandatov, ki turški vladi omogočata vojaško posredovanje v Siriji in Iraku. Turške oblasti lahko računajo na podporo javnosti. Rezultati raziskave inštituta Metropoll so namreč pokazali, da si več kot polovica oziroma 52 odstotkov turških volivcev očitno želi vojaškega posredovanja njihove države v Siriji in Iraku.

Medtem so se nadaljevale aretacije domnevnih evropskih islamistov. V Veliki Britaniji so četrtkovi akciji sledile nove are-

tacije domnevnih skrajnežev. V nadaljevanju preiskave so aretirali še dva človeka. Tudi varnostne oblasti Španije in Maroka so aretirale devet domnevnih islamističnih teroristov. Aretacije so se odvile v španski eksklavi Melilla na severu Afrike, osumljenci pa naj bi pripadali z Islamsko državo povezani organizaciji, ki je rekrutirala borce za džihad. Po najnovjših podatkih se na strani skrajnežev v Iraku in Siriji sicer bori že več kot 3000 evropskih državljanov.

V Siriji pa so se nadaljevali zračni napadi mednarodne koalicije pod vodstvom ZDA. Tarča napadov so bila drugi dan zapored naftna polja v Siriji, ki so pod nadzorom IS. Med drugim so po navedbah Sirskega observatorija za človekove pravice napadli naftno polje Al Tanak v bližini mesta Dair as Saur na vzhodu Sirije, ki velja za enega najpomembnejših v državi, IS pa ga je zavzela v začetku julija. Z napadi na naftna polja želi koalicija uničiti enega glavnih virov financiranja džihadistov, ki nafto prodajajo na črnem trgu. Po podatkih ameriškega obrambnega ministrstva IS za nafto zasluži 1,5 milijona evrov dnevno. Po navedbah Sirskega observatorija je bilo od torka, ko je koalicija začela napade na položaje IS v Siriji, ubitih najmanj 140 džihadistov in 13 civilistov.

Tomaz Murkovič (STA)

KITAJSKA V Xinjangu ubitih 40 »izgrednikov«

PEKING - V vrsti eksplozij, ki so v nedeljo odjeknile v nemirni avtonomni pokrajini Xinjiang na zahodu Kitajske, je bilo ubitih 40 "izgrednikov", je včeraj sporočila tamkajšnja vlada. Lokalni prebivalci poročajo, da po incidentu na območju veljajo poostreni varnostni ukrepi. Eksplozije so odjeknile v enem od trgovskih centrov in na še najmanj dveh krajih v okrožju Luntai. V napadih je bilo poleg izgrednikov ubitih še šest civilistov, dva policista in dva pripadnika varnostnih sil.

Xinjiang je že dlje časa prizorišče napadov ujugurskih skrajnežev, ki so se zatekli k nasilju zaradi napetosti med Ujguri, ki predstavljajo muslimansko manjšino, in pripadniki večinskega naroda Han.

Pogodbo o trgovini z orožjem ratificiralo več kot 50 držav

NEW YORK - Na sedežu Združenih narodov je v četrtek listine o ratifikaciji predalo še osem držav podpisnic pogodbe o trgovini z orožjem (ATT), s čimer se je skupno število ratifikacij povzpelo na 53. Aprila leta 2013 sprejeta pogodba bo začela veljati čez 90 dni, čeprav je največje države izvoznice orožja na čelu z ZDA še niso ratificirale.

ATT prvič v zgodovini regulira trgovino z orožjem v območjih spopadov, od držav članic zahteva, da vodijo evidenco mednarodnih transferjev orožja in prepovejo trgovino z orožjem, ki bi se lahko uporabilo za kršitve človekovih pravic in napade na civiliste. Generalni sekretar ZN Ban Ki Moon je sporočil, da so države s sprejemom ATT podprle močno in pravno zavezujočo obveznost, da ponudijo upanje milijonom ljudi po svetu.

Švedska z novo rdeče-zeleno vladno koalicijo

STOCKHOLM - Švedski socialdemokrati in Zeleni so včeraj sklenili novo vladno koalicijo, je v Stockholmu objavil bodoči predsednik nove vlade Stefan Löfven. Švedska bo tako po volitvah 14. septembra, ki so končale osemletno vladavino desnosredinske koalicije, dobila rdeče-zeleno vlado, ki pa bo očitno manjšinska. Socialdemokrati in Zeleni so namreč na volitvah dobili dobrih 38 odstotkov glasov. Vendar pa je 57-letnemu Löfvenu uspelo dobiti podporo Leve stranke in tudi strank prejšnje desnosredinske vlade pod vodstvom Friderika Reinfeldta. Formalno potrebuje še potrditev v parlamentu, kar naj bi se zgodilo prihodnji teden.

Haaško tožilstvo za Karadžića zahteva dosmrtni zapor

HAAG - Tožilstvo Mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije zahteva dosmrtno zaporno kazen za nekdanjega voditelja bosanskih Srbov Radovana Karadžića zaradi genocida v Srebrenici in drugih zločinov med vojno v BiH, so včeraj sporočili v Haagu. "Dosmrtni zapor je edina primerna kazen," je zapisalo tožilstvo haaškega sodišča v svojem dokumentu. V ponedeljek se bosta na procesu proti Karadžiću začela zaključna govora obrambe in tožilstva. (STA)

UKRAJINSKA KRIZA - Medtem ko prekinitev ognja na vzhodu Ukrajine nadzorujejo Rusi, Ukrajinci in Ovse

Rusija je pripravljena Ukrajini znova dobavljati plin, toda dogovor morata še potrditi obe vladi

BERLIN - Rusija je pripravljena Ukrajini znova dobavljati plin, če bo Kijev ruskemu Gazpromu do decembra plačal 2,4 milijarde evrov. Evropski komisar za energijo Günther Oettinger je po pogovorih z ruskim ministrom za energijo Aleksandrom Novakom in ukrajinskim ministrom za energijo Jurijem Prodanom v Berlinu dejal, da morata dogovor potrditi tudi vladi.

Prodan je dejal, da je Ukrajina pripravljena poravnati svoj dolg, če bo dobila ustrezno zagotovilo o dobavi plina. Po njegovih besedah je EU predlagala, da odslej Gazprom Ukrajini za 1000 kubičnih metrov dobavljenega plina zaračunava po 385 dolarjev (302 evra), cena pa naj bo stabilna ne glede na morebitne drugačne odločitve ruske vlade.

Prihodnji teden bo v Berlinu potekalo še eno srečanje, na katerem naj bi državi sklenili osnutek dogovora, ki naj bi ga potem potrdili še vladi. Če bosta dogovor potrdili še ukrajinska in ru-

ska vlada, bo Gazprom Ukrajini v naslednjih mesecih dobavljal vsaj pet milijard kubičnih metrov plina, je dejal Oettinger.

Rešitev plinskega spora je za unijo pomembna, saj Rusija preko Ukrajine pošilja polovico celotne plinske dobave članicam unije, ki se boji, da bo dobava pozimi okrnjena, če dogovora ne bo.

Po več neuspešnih krogih tristranskih plinskih pogajanj, ki so se zvrstili pred poletjem, je ruski velikan Gazprom namreč junija zaradi neporavnanih dolgov ustavil dobavo plina Ukrajini. Ruska stran je vztrajala, da bo plin dobavljala, če bo Kijev poravnal dolgove, ukrajinska stran pa, da dolgov ne bo plačala, dokler Rusija ne zniža občutno previsoke cene za plin.

Moskva je sicer lani, potem ko je tedanji ukrajinski predsednik Viktor Janukovič zavrnil podpis sporazuma z EU, znižala ceno plina s 485,5 dolarja na 268,5 dolarja, a jo je nato po pre-

Gazprom je junija zaradi neporavnanih dolgov ustavil dobavo plina Ukrajini

vratu in odstavitvi Janukoviča z aprilom znova zvišala na 485,5 dolarja.

Nato je Ukrajini ponudila 100-dolarski popust, a je Kijev to zavrnil z ute-

meljitvijo, da želi tržno ceno, ki bo rezultat pogajanj med Gazpromom in Naftogazom, ne "politične" cene, odvisne od te ali druge vlade.

Medtem pa je skupina mednarodnih opazovalcev, ki jo sestavljajo Ukrajinci, Rusi in predstavniki Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (Ovse), včeraj začela nadzorovati spoštovanje krhke prekinitve ognja na nemirnem vzhodu Ukrajine.

Po navedbah tiskovnega predstavnika ukrajinskega nacionalnega sveta za varnost in obrambo Andreja Lisenka imajo ruski vojniki za sodelovanje v tej delovni skupini poseben status.

Tri tedne trajajoča prekinitev ognja je predvsem v Donecku, utrdi proruskih separatistov, še naprej krhka. Mestne oblasti so med drugim poročale o nočnem obstreljevanju, v katerem je bilo poškodovanih več zgradb, sedem oseb pa je bilo ranjenih. Ukrajinska vojska pa je zatrdila, da so njene sile napadli v več krajih. Proruski separatisti po drugi strani poročajo o treh mrtvih zaradi obstreljevanja ukrajinskih sil. (STA)

GLEDALIŠČE - Narodno gledališče Nova Gorica odprlo sezono

Nora Gregor kot simbol prejšnjega stoletja

Predstava govori o raznoterih temah, ki se živo odražajo v značaju Gorice

Prizor iz predstave

DEJAN GREGORIČ

V imenu velike karizmatične igralka Nore Gregor, ki le zaradi spleta življenjskih izbir ali morda zaradi značajskih potez ni postala nepozabna mitska ikona današnjega domišljjskega sveta, se je v četrtek, 25. septembra, slovesno odprla sezona Slovenskega narodnega gle-

dališča Nova Gorica. Krstna uprizoritev predstave Nora Gregor, skriniti kontinent spomina je ambiciozen gledališki projekt, ki je nastal v koprodukciji štirih gledališč iz treh držav: poleg novogoriškega teatra so jo oblikovali Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane, Stalno gle-

dališče Furlanije Julijske krajine iz Trsta in Schauspielhaus iz Gradca.

Navdih za predstavo sloni na življenju naslovne junakinje, ki ga je v veliki meri pogojevalo zgodovinsko dogajanje v prvi polovici prejšnjega stoletja, tako da je Nora Gregor po svoje simbol tistega časa, zlasti za nas, ki živimo na tem območju in ki nas je – po naših prednikih – to dogajanje enako zaznamovalo. Nora Gregor se je namreč rodila leta 1901 v nemški družini v Gorici. Na začetku prve svetovne vojne se je s starši odselila v Celovec in nato v Gradec. Postala je uspešna gledališka in filmska igralka, igrala je v popularnih filmih, a tudi za priznane režiserje, denimo za Jeana Renoira v *Le Régle du jeu*, ki ga marsikateri kritiki uvrščajo med deset najpomembnejših filmskih stvaritev. Snemala je tudi v Hollywoodu, ki pa je ni osvojil. Dvakrat se je poročila, obakrat ne prav srečno. Po Hitlerjevi priključitvi Avstrije je morala z otrokom in možem, ki je bil podpredsednik avstrijske vlade in vodja domobranstva, v izgnanstvo, od koder se ni vrnila.

V predstavi, ki jo je režijsko postavila Neda R. Bric, se na odru vrstijo prizori iz Norinega življenja, ki postanejo izhodišče za razmišljanje o temi narodne pripadnosti in odtujenja lastnim koreninam, o boju za ohranjanje lastne identitete - zlasti narodnostne, a ne samo - kakršna se poraja iz zgodovinske preteklosti skupnosti, v katero posameznik spada, in še o preseганju narodnostnega sovraštva. Tem temam so posvečeni filmski posnetki, ki so pravzaprav samostojen film in katere protagonist je v Gorici rojeni novinar Peter, ki materi Slovenki ne odpušča, da ga je kot nezakonskega otroka pustila pri starih starših in si za življenjskega druga izbrala Italijana. Vezna nit med zgodbama je fotografija Nore Gregor in njenega otroka, ki jo je Peter našel v materini omari.

Med dogajanjem na odru in filmu, ki se v treh iz različnih kotov snemanih posnetkih sugestivno vrti na treh ekranih, ki so postavljeni drug poleg drugega, se izrisuje še tretja protagonistka - Gorica, katere pomembna zgodovinska preteklost je dandanes nepravilno in neopravičljivo pozabljena kot Nora Gregor.

Kakorkoli še, najbolj prepričljiv element predstave je njena sporična nota, medtem ko sta obe vzporedni zgodbi nekoliko stereotipno zgrajeni.

Igralci na odru se navezujejo na podobo resničnih ljudi, ki jih posebej: najbolj se je v lik vživel Helena Peršuh, ki igra Noro Gregor; igralci v filmu se prepričljivo navezujejo na ljudi, ki jih srečujemo vsak dan. (bov)

RAZSTAVA - Sad 15-letnega raziskovanja

Trijezičen poklon spregledani Nori

Zvezek, v katerega je ženska roka v nemščini zapisala »z najboljšimi voščili - Nora Gregor«. Reprodukcijski plakati za Renoirjevo filmsko mojstrovino Pravi lo igre. Naslovnice filmskih revij, s katerih se smehlja kneginja in igralka. Razglednice in figurice (»tobacco cards«), na katerih se ob Geryju Cooperju in Marlene Dietrich pojavlja tudi ona. Predvsem pa izseki iz šestih filmov in Kinoateljjevega dokumentarca, fotografije, plakati, revije, gledališki listi, ki se vrtijo na šestnajstih ekranih in gledalcu prikazujejo parabolo ženske, ki je zdaj gledališka zvezda, zdaj soproga vplivnega avstrijskega politika in plemiča, zdaj mati, zdaj izgnanka, zdaj vrtnarka.

Razstava Nora, du bist ein Engel!, ki so jo v petek zvečer odprli v foyerju Slovenskega narodnega gledališča v Novi Gorici ob premieri predstave Nora Gregor - skriniti kontinent spomina, predstavlja obiskovalcem poglobljen vpogled v življenje Nore Gregor. Za njo stoji goriški Kinoatelj, v prvi vrsti novinar Igor Devetak, »koordinator in duša petnajstletnega raziskovanja«, kot je na odprtju podčrtal Aleš Doktorič, Kinoateljjevega predsednika. Raziskovanje, ki je zaobjelo narode in države, skozi katere je Nora potovala. Kajti Gorica je bila samo prva etapa njene razgibanega življenja. Sledili so Gradec, Dunaj, Berlin, Hollywood, iz katerega pa se je igralka, kljub dobrim obetom, raje vrnila na avstrijske odre in v domovino. Sledila je poroka s knezom

in vplivnim politikom-vojakom Ernstom Rüdigerjem Starhembergom, prvim možem avstrijskih nacionalistov, ki je zagovarjal neodvisnost Avstrije od Hitlerjevega Reicha in je zato ob Anshlussu padel v nemilost. Z njim sta padli v nemilost tudi Nora in njena bleščeča igralska kariera: selitev v Švico, Pariz, po nemški zasedbi Francije pa čez lužo - v Argentino in Čile.

Nora Gregor je bila dolga desetletja verjetno najbolj spregledana igralka, čeprav je odigrala nekaj ključnih vlog, ki so ostale zapisane v zgodovini filma in gledališča, je na odprtju dejal Devetak, zato si jo bomo na tej razstavi predvsem ogledovali. O igralki lahko namreč najboljše pripoveduje s posnetki: fotografskimi, predvsem pa filmskimi.

Med razstavljenim oziroma prikazanim gradivom je tudi veliko takega, ki je bilo doslej širši javnosti nepoznano. Pri dedičih Norinega sina Heinricha so na primer odkrili fotografije iz izgnanstva: na ladji, med pripravami na snemanje zadnjega filma v Čilu, med vrtnarjenjem ...

Razstava je opremljena s trijezičnimi napisi, saj so želeli »z njo nagovoriti vse tri komponente, ki so živele v Gorici, a tudi države, ki jih bosta predstavila in razstava obiskali«. Samo v Rotundi novogoriškega gledališča pa si je mogoče v teh dneh ogledati tudi izbor likovnih del, ki so jih Nori v čast ustvarili člani goriškega likovnega društva Prologo. (pd)

TOMIZZEVO DUHO

Avanti popolo a la scozzese

MILAN RAKOVAC

Škotski ni uspelo postati neodvisna država. Bosni in Hercegovini prav tako ne, čeprav na papirju tako piše. Ko gledam objokane obraze škotskih independentistov in skisane obraze zmagovalcev referendumov, mi pride na misel gornji naslov. Stavke je iz časa Cone A in Cone B. Neofašistična in neoirendistična »banda&reakcija« se nam je rogala, da Istre in Trsta pač ne bomo dobili. Puljski satirični tednik »El Spin« se je takole hecal s celo KPJ, IX. Korpusom (e piu' la 43. Istarska divizija):

»Avanti popolo, a la scozzese, bandiera inglese, trionferai«.

Delo je zapisalo: »Več kot polovici Škotov se je z objavo rezultata referendumu o neodvisnosti po dolgi noči čakanja želja izpolnila, poldrugi milijon, ki je upal, da se bo prebudil v prvi dan svobodne države, pa je razočarano povsili belo-modre zastave. Danes je na Škotskem žalostni dan za mnoge od nas, ki smo verjeli v boljšo prihodnost, je za Delo povedala škotska aktivistka in producentka Ruth Millar, ki nad mislijo o slovesu od Londona sprva ni bila navdušena, a si je v mesecih kampanje premislila in odločno stopila na drugo stran ... Kljub grenkemu koncu so bili dnevi, ki so vodili do referenduma, po njenih besedah izredno pozitivni in navdušujoči. Politika je znova vstopila v njeno življenje. 'In tu se ne bo končalo,' je prepričana. Trdno verjame, da je razprava o prihodnosti države prebudila Škote in številne skupnosti še tesneje povezala. Kljub temu, da je referendum narod razdelil na privrženke in nasprotnike samostojnosti, je prepričana, da so odnosi in vezi med ljudstvom trdnijeje ...«.

Takole preiščujem, medtem ko popotujem po izmučenem Bosni in

potem ko si v Jablanici ogledujem pretresljivo razstavo o sloviti bitki na Neretvi, kjer je celo nadstopje vrhunskih likovnih del, ki so jih naslikali slikarji partizani Đorđe Andrejević-Kun, Božidar Jakac, Zlatko Prica, Ismet Mujezinović, Maksim Sedej ...Kako grozljivo boleč je posebej za male narode, sarkazem iz zgoraj parafrazirane Bandiere rosse: vi kar prepevajte po svoje, tako ali tako bo zmaga angleška zastava. Krvavi vojni spopadi med Angleži in Škoti trajajo že štiri stoletja, skoraj do včeraj, v rednih intervalih po deset let. Tudi po dokončni angleški zmagi, ko je bila 1. maja 1707 proglašena Velika Britanija, uveden en parlament in ena, britanska zastava (Union Jack), izbruhnena nova, poslednja serija škotskih vstaj - 1708, 1715, 1719 in 1745... In se spomnim Balkanskih vojn 1991-1999, ko berem knjigo novinarskih kolumn, ki jih je za revijo »Dani« leta 2008 pisal Sarajevčan ukrajinskega porekla Aleksandar Hemon, danes priznan ameriški/svetovni pisatelj: »Dokler bo kolektivni interes prevagal nad individualnim, dokler bodo konstitutivni samo narodi, ne pa posamezniki, se nihče ne bo ukvarjal z usodo posameznika ...torej s tistim, kar bi svojim državljanom morala nuditi vsaka država, ki si drzne sebe imenovati demokratično ...«.

Lucidno in daljnovidno, toda, za vraga, če celo Škoti strastno razmišljajo na ravni kolektiva, naroda in ne človeka, državljana, če je tudi EU zavrgla še spisano deklaracijo, da je državljani subjekt in na njegovo mesto postavila narod, bomo morali za nekaj časa pogoltniti tudi trmasto Bosankohercegovsko mantro (in vseh ostalih ex-yu narodov) o narodu in ne o človeku. Žalostno, ganljivo. Banalno.

Slovenska radijska igra med tremi najboljšimi na Prix Italia

Slovenska radijska igra po delno avtobiografskem besedilu Toma Bidwella Stvari, ki jih je treba narediti pred smrtjo je bila v Turinu nominirana med tri najboljše na festivalu Prix Italia. Za Radio Slovenija je to že tretja nominacija v zadnjih letih. Prisluzili so si jo tudi za radijski igri Koža iz bombaža iz leta 2011 ter Ženska bomba iz leta 2013.

Igra Stvari, ki jih je treba narediti pred smrtjo, pripoveduje pretresljivo, a tudi duhovito zgodbo o na smrt bolnem fantu in njegovi poslednji želji. Režiral jo je Alen Jelen, v glavnih vlogah pa sta nastopila Jernej Gašperin in Borut Veselko. Pod dramaturgijo igre se podpisuje Vilma Štritof, glasbo je oblikovala Darja Hlavka Godina, tonska mojstrica je Sonja Strenar.

Mednarodna žirija je v obrazložitvi nominacije poudarila, da gre za emocionalno intenzivno radijsko igro, ki ji uspe pritegniti poslušalca s povsem vsakdanjim dogajanjem, z močjo neizrečenega in s prepričljivo igro glavnega junaka, so sporočili z Radia Slovenija.

Radio Slovenija je na festivalu Prix Italia doslej prejel več uradnih strokovnih priznanj. Nominaciji sta si namreč prisluzili tudi igri Koža iz bombaža iz leta 2011 po besedilu Gabrijele Babnik v režiji Irene Glonar ter Ženska bomba iz leta 2013 po besedilu Ivane Sajko in Saške Rakef, ki jo je prav tako režiral Jelen.

Prix Italia 2014 za radijsko igro po izvirnem besedilu je sicer pripadla danskemu radiu DR za igro Following Redundancy, nagrada za igro po prireditvi pa Radiu France za igro Hostilities.

Prix Italia je leta 1948 na Capriju ustanovila italijanska državna televizija RAI. Festival je medijsko kulturo od takrat promoviral v večini italijanskih mest in se naposled ustalil v Turinu. Danes ima več kot 80 članic javnih in komercialnih radijskih in televizijskih postaj iz več kot 40 držav z vseh kontinentov.

Nagrado Prix Italia so doslej med drugim prejeli tudi Dylan Thomas, Samuel Beckett, Friedrich Dürrenmatt, Ingmar Bergmann, Eugene Ionesco in George Tabori.

NOVA GORICA-GORICA - Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje pridobilo sredstva

Za čezmejne projekte odobrenih 10 milijonov

Evropskemu združenju za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) je komisija Task Force Slovenija - Italija 2014-2020 namenila 10 milijonov evrov. »To je zgodovinski trenutek za Novo Gorico in Gorico, saj pomeni, da lahko začnemo skupaj načrtovati skupne projekte v dobrobit prebivalcev obeh sosednjih mest,« je zadevo komentiral novogoriški župan Matej Arčon, ki je novico o pridobljenih sredstvih povedal v sredo med predvolilnim soočenjem na RTVSLO. Novico o morebitni potrditvi odobrenih sredstev, ki je te dni že zaokrožila v javnosti, se je v teh dneh sicer napeto pričakovalo.

EZTS GO si je v obdobju 2014 - 2020 zastavil cilje na treh projektih področjih. T.i. prednostni projekt I s področja kulture in prostorskega razvoja obravnava območje Parka Soča. Predvidena je obnova pevmskega mostu in ureditev čezmejnega parka s posegi za zaščito in ovrednotenje kulturne in vinarско-gastronomске dediščine, inovativne storitve za koriščenje virov, kolesarske poti in prostori za kulturne dejavnosti. Prednostni projekt II se nanaša na področje prevoza. Predvideva pa povezave mednarodne proge z državnimi progami v Sloveniji in Italiji, podaljšek intermodalne povezave med območjem SDAG in nekdanjim postajališčem v Vrtojbi in okrepitev intermodalnega sistema na slovenski strani in prenova postaje v Vrtojbi. Tretji projekt se nanaša na področje zdravstva. V sklopu le-tega bi bila vzpostavljena mreža čezmejnih zdravstvenih storitev na dveh področjih: prvo je čezmejna porodnišnica, drugo pa se nanaša na področje duševnega zdravja.

Podrobnosti o tem, kateri izmed projektov je bil tudi odobren s strani omenjene delovne skupine, bo znano v začetku prihodnjega tedna, ko bomo o tem znova tudi poročali.

Task Force Slovenija - Italija 2014-2020 je začasna delovna skupina, ki jo sestavljajo predstavniki držav članic - Slovenije in Italije, ustanovljena za namen priprave Operativnega programa Slovenija - Italija 2014-2020. (km)

GORICA - Demonstracija desne sredine pred pokrajino

Šotorišče še razdvaja

V Ulici Brass ostalo 44 priseljencev, kmalu naj bi bil tabor izpraznjen - Današnji shod skrajne desnice bo potekal na Placuti

Desnosredinski shod pred pokrajino

BUMBACA

Pred sedežem goriške pokrajine je včeraj popoldne potekal protestni shod proti šotorišču afganistanskih migrantov, ki ga je goriška Forza Italia priredila v sodelovanju s stranko Fratelli d'Italia in Severno ligo. Med demonstranti, ki so se zbrali na Korzu Italia - le-teh je bilo največ petdeset -, so bili tudi poslanka Sandra Savino, deželna svetnica Luca Ciriani in Riccardo Riccardi, goriški župan Ettore Romoli in deželni svetnik Rodolfo Zibera, po katerem organizatorji shoda niso »rasisti, saj nimamo nič proti Afganistancem«.

»Nasprotujemo državni, deželni in pokrajinski politiki na področju priseljavanja,« pravi Zibera, po katerem bi vlada FJK ne smela dovoliti, da je kar polovica tujih državljanov, ki v naši deželi čakajo na pridobitev statusa azilanta, koncentriranih v Gorici in Gradišču. »Trebaj jih je razporediti tudi po ostalih občinah in pokrajinah,« trdi Zibera, po katerem je predsednik pokrajine Enrico Gherghetta izkoristil prosilce za azil, da bi si delal reklamo. »Zakaj so šotorišče uredili v središču Gorice, namesto da bi jih odpeljali v Lužnice, kjer ima pokrajina počitniško hišo? In zakaj se je dežela zgražala nad zasilnimi zavetišči ob Soči v goriški občini, medtem ko tolerira, da se prosilci za

azil še vedno zbirajo na soškem bregu v Gradišču in Zagraju? Morda zato, ker ima omenjeni občini v rokah leva sredina?« sprašuje Zibera.

Ko se je shod zaključil, so demonstranti vstopili v pokrajinsko palačo, kjer je pokrajinski svet ravno kar obravnaval vprašanje prebežnikov in šotorišča. Gherghetta je obnovil dogajanje, ki je v prejšnjih tednih privedlo do postavitve tabora v Ulici Brass, za katerega se je pokrajinska uprava po predsednikovih besedah odločila, ker ni nobena izmed pristojnih ustanov - v mislih je imel predvsem prefekturo, občino Gorica in deželo - pravočasno reagirala. Gherghetta pravi, da je ponosen, ker pokrajina ni ostala križem rok. »Živel so sredi blata in podgan, tik ob reki. Kaj bi se zgodilo, če bi se vodostaj dvignil? Da je bilo stanje nevarno, so se na svoje oči prepričali tudi deželni odbornik Panontin, deželni odbornik Torrenti in predstavniki deželne civilne zaščite,« je povedal Gherghetta, po katerem pokrajina ni mogla odpeljati priseljencev v Lužnice, saj se nahajajo v drugi pokrajini, na voljo pa je imela športno igrišče v Ulici Brass. »Postavljenih je bilo 16 šotorov, v katerih je bilo sprva bilo 94 ljudi. Vsi so bili prosilci za azil, ki so jih že registrirali na kvesturi, nekaj drugih

priseljencev, ki niso imeli dokumentov, pa smo napotili h karabinjerjem. Še pred tem je zdravstveno podjetje pregledalo vse prebežnike. Eden izmed tistih, ki so živeli v zasilnih zavetiščih ob Soči, je zbolel za jetiko, vendar ni nikoli vstopil v tabor: odpeljali so ga naravnost na Katinaro. To je tudi ista oseba, ki je zbolela za malarijo,« je pojasnil Gherghetta, po katerem je bilo že od vsega začetka jasno, da bo šotorišče le začasna rešitev: »Tabor se postopno prazni. V njem je zdaj ostalo le 44 prebežnikov.« V dvorani je završalo, ko je Gherghetta primerjal prebežnike z ezuli, drugače pa so protestniki precej mirno spremljali sejo. Med svetniki opozicije je prvi posegel predstavnik Severne lige Franco Zotti, po katerem Gherghetta laže, ko pravi, da je za bivake na Soči izvedel na začetku septembra. »Na to sem opozoril že februarja, nihče pa ni ukrepal,« pravi Zotti, medtem ko sta Simonetta Vecchi in Dario Obizzi (FI) ocenila, da Gherghetta ni ravnal pravilno, ker se o šotorišču ni predhodno pogovoril z goriško občinsko upravo. Tako Vecchijeva kot Fabio Russiani (UDC) sta soglašala, da je glavni problem napačna politika priseljavanja, saj je italijanski (in evropski) sistem sprejemanja priseljencev popolnoma odpovedal. Pozitivno se je o delu pokrajinske uprave izrazil načelnik Demokratske stranke Alessandro Zanella, ki je izpostavil, da se zaradi številnih vojn v svetu pritok beguncev ne bo zmanjšal, na kar se bosta morali Italija in Evropa bolje pripraviti.

Na včerajšnjem shodu pred pokrajino je bilo videti tudi zastave skrajnih desničarskih strank, kot je Fiamma tricolore. Slednje so nameravale danes ob 16. uri prirediti demonstracijo pred taborom Afganistancesv v Ulici Brass, na zahtevo kvesture, ki je želela preprečiti morebitne nasilne izpade, pa bo shod potekal na trgu Tommaso na Placuti.

Kaže vsekakor, da bo sporno šotorišče v kratkem odpravljeno. Včeraj so s prefektore sporočili, da bodo v ponedeljek manjšo skupino Afganistancesv odpeljali v center CARA v Gradišče, kjer naj bi še dodatnih deset Afganistancesv sprejeli do konca prihodnjega tedna. Še deset priseljencev naj bi v kratkem lahko premostili v center Nazareno, ki ga upravlja Caritas, zato na prefekturi računajo, da bodo v doglednem času »izredne razmere« mimo. (Ale)

TRŽIČ - Stroški za odpadke

Trgovcem ponovno na voljo prispevki

Tržiška trgovina

BONAVENTURA

Tržiški trgovci, za katere se je odvažanje odpadkov po lanski uvedbi davka Tares povišalo za preko 70% v primerjavi z davkom Tarsu, bodo lahko zaprosili za prispevek. Kot sta v minulih dneh napovedala odbornika Paola Benes in Francesco Martinelli, je tržiška občina odprla drugi rok za vložitev prošelj, ki bo zapadel 24. oktobra. Tržiški občinski svet je lani v rebalans proračuna vključil 60.000 evrov, ki so bili namenjeni prispevkom za trgovce, za katere so se lani stroški za odpadke skokovito povišali. Občina je objavila prvi razpis in med upravičenci razdelila 38.980 evrov, preostalih 21.000 evrov pa je ostalo neizkoriščenih. »Po dogovoru z zvezo Ascom smo se zato odločili, da odpremo drugi rok za vložitev prošelj,« sta povedala Benesova in Martinelli.

TRŽIČ - Srečanje priseljenci v ladjedelnici

Predaval bo novinar Gabriele Polo

V knjigarni Rinascita - Ubik na Drevoredu San Marco v Trziču bo v petek, 3. oktobra, potekalo srečanje na temo priseljencev in ladjedelnic. Predaval bo italijanski novinar Gabriele Polo, ki je vodil dnevnik Manifesto od leta 2003 do leta 2009. Polo je avtor številnih knjig, med katerimi so »Lavorare manca, la crisi vista dal basso«, »In basso a sinistra«, »Affondata sul lavoro« in »Il mestiere di sopravvivere«. V Trziču ga je v okviru projekta Bisiacaria antirazzista povabilo združenje Tenda per la Pace, srečanje bo ob 18. uri.

TRŽIČ - A2A
S pokrajino se ne strinjajo
»Spoštujemo okoljske predpise«

Družba A2A, ki upravlja termoelektrarno v Trziču, se ne strinja z metodologijo, na podlagi katere so pred časom pokrajinski tehniki izpeljali raziskavo o kakovosti zraka v Trziču. V prejšnjih tednih so po besedah predstavnikov podjetja A2A v Trziču predstavili podatke iz raziskave, ki so jo opravili na pobudo dežele. V njej ni bilo ničesar zaskrbljujočega, saj iz zbranih podatkov izhajalo, da je kakovost zraka dobra. »Kasneje, in sicer 5. septembra, je svoje poročilo posredovala javnosti komisija, ki jo je imenovala pokrajina in je primerjala Trzič z drugimi kraji, kjer v termoelektrarnah sežigajo premog. Člani komisije so spet povomili v kakovost zraka na Trziškem, čeprav niso podali nikakršnega konkretnega podatka. Podjetje A2A se zaradi tega ne strinja z metodologijo, ki jo je uporabila pokrajinska komisija za svojo raziskavo, katere zaključki so v nasprotju s podatki, do katerih so prišli raziskovalci Tržaške univerze, ki so opravili raziskovalno delo za deželo,« poudarjajo iz podjetja A2A in opozarjajo, da upravljajo tržiško termoelektrarno od leta 2009 in so vedno spoštovali okoljsko zakonodajo. Podjetje A2A je tudi pripravilo ugovore k raziskavi pokrajinske komisije in jih je objavilo na svoji spletni strani; v kratkem bodo znani tudi rezultati raziskave, ki jo je opravilo zunanje podjetje, in izsledki raziskovalnega dela, ki so ga julija opravili tehniki zavoda CNR v dogovoru s tržiško občino in njenim okoljskim omizjem.

TRŽIČ - Urgenca Dojenčku rešili življenje

Novorojenčku iz Pierisa je prejšnji četrtek srce naenkrat nehalo biti. Njegova mama je opazila, da se je malček, rojen 15. avgusta, začel dušiti, nato pa se ni več premikal. Z možem sta takoj oddrvela na urgenco tržiške bolnišnice, kjer so se zdravniki s pomočjo bolničarjev nemudoma lotili oživljanja otroka. »Vsi smo stekli v sobo za urgentne posege in vsak je vedel, kaj mora storiti. Oživljanje je bilo uspešno in otrok je spet začel dihati in jokati,« pravi primarij tržiške urgence Alfredo Barillari in pojasnjuje, da so nato štiridesetdnevnega otroka odpeljali z rešilcem do tržiške pediatrične bolnišnice Burlo Garofalo. V rešilcu je bil tudi sam primarij, ki razlaga, da so v Trstu takoj sprejeli otroka na zdravljenje v oddelku za intenzivno nego. Njegovo zdravstveno stanje se je izboljšalo, vendar še ni bilo mogoče ugotoviti, ali mu bo dogodek pustil trajne posledice.

V tržiški urgenci so otroka sprejeli ob 18.52, ob 19.13 je že bil v rešilcu, s katerim so ga odpeljali v Trst. »Ne bom delal politike, vendar je v tržiški bolnišnici vse delovalo, kot je treba in vsakemu je bilo jasno, kako mora ukrepati. Nedvomno gre za pozitivno novico,« je zadovoljen Barillari.

GORICA - Okusi na meji

Generalka pred navalom

Popoldanski vrvež na Korzu Verdi

BUMBACA

Brezplačni avtobusi

Goriška občinska uprava je tudi ob letošnjem prazniku Okusi na meji organizirala brezplačne avtobusne povezave z večjimi parkirišči v predmestju. Obiskovalci bodo lahko parkirali pred športno palačo Bigot v Podgori, pri Rdeči hiši ali na tovornem postajališču SDAG, od koder se bodo z avtobusom lahko odpravili do prizorišča praznika. Parkirišče pred športno palačo Bigot bosta z mestnim centrom danes in jutri vsakih 15 minut povezovala dva avtobusa. Postaje bodo v Ulici IV. Novembra, v Ulici Don Bosco (pri črpalki), v Ulici Sv. Klare in na Verdijevem korzu, drugi avtobus pa bo ustavljal pred goriškim sejmiščem in palačo goriške pokrajine. Danes bosta vozila med 18. in 3. uro (sprva je bilo predvideno, da bo avtobus vozil le do 2. ure), jutri pa med 11. in 23. uro. S parkirišča pri Rdeči hiši bodo avtobusi danes vozili od 18. ure do 2. ure zjutraj, jutri pa od 11. do 23. ure. Tako danes kot jutri bodo s parkirišča proti Trgu Sv. Antona in obratno odpravljali vsakih 7 oz. 8 minut. Brezplačna avtobusna povezava med mestnim središčem in tovornim postajališčem SDAG bo danes na voljo med 15. uro in 3. uro zjutraj, jutri pa med 11. in 23. uro. Avtobus bo vozil vsakih 15 minut.

GORICA - Na pobudo ZSKP

Slovenska društva v osrčju praznika

Padovanova nagovarja udeležence četrtkovega odprtja šotora (zgoraj); Štmavrci ponujajo kuhan pršut (desno)

BUMBACA

Angleški avtobus na Trgu Sv. Antona

BUMBACA

Peka pod žerjavico v Raštelu

BUMBACA

Včerašnji praznični dan na goriških Okusih na meji je predstavljal generalko pred današnjim in jutrišnjim vrhuncom, ko pridelitelji - tudi zaradi ugodnih vremenskih napovedi - pričakujejo pravi naval obiskovalcev. Včeraj so se goriške ulice začele polniti v zgodnjih popoldanskih urah, proti večeru je bilo v mestu že na tisoče ljudi, ki so okušali najrazličnejše krajevne jedi in še zlasti dobrote iz bolj oddaljenih krajev. Posebno živahno je tudi letos v Ulici Roma, kjer pred srbskimi stojnicami v živo igrajo trubači in se izpod žarov dviga v zrak gost dim. Veliko obiskovalcev je včeraj bilo tudi na Trgu Battisti in v ljudskem vrtu, kjer ponujajo avstrijske oz. francoske jedi, tudi v vseh ostalih ulicah pa je bilo vzdušje praznično in veselo. Po oceni prirediteljev je bilo v četrtek vsaj trideset odstotkov več obiskovalcev kot na lanski prvi praznični dan, tudi včeraj pa naj bi bilo število gostov višje kot lani.

Tudi danes bo praznik popestrilo nekaj spremnih dogodkov. Ob 14.15 bo v hiši Sticesa, bivši trgovini Krainer v Raštelu, okrogla miza »Street food ed eccellenze locali: dal global al glocal, la valorizzazione delle tipicità«; srečanje bo uvedel novinar Christian Seu, med govorniki bo tudi podpredsednik deželne vlade Sergio Bolzonello. Ob 17. uri bo na Trgu Sv. Antona Carlo Del Torre predaval na temo »Cucina goriziana: più friulana, slovena o austriaca?«. Ob 18. uri bosta Giorgio Mosetti in Sara Crosilla spregovorila o španski romarski poti Camino in o jedeh, ki so najbolj priljubljene med romarji.

Goriški grad bo odprt s prostim vstopom danes med 10. in 22. uro ter jutri med 10. in 19. uro. Na gradu bo danes akademija Jaufrè Rudel v sklopu niza »Gusti delle Antiche frontiere« ponujala srednjeveške pogovore, glasbe in jedi. Združenje idej grajskega naselja organizira tematske dneve »Le Frontiere del Gusto«.

V prvih dveh prazničnih dneh je bilo tudi nekaj težav - tehničnih in prometnih. V Ulici Cadorna so bile stojnice zlasti v četrtek brez električne energije, Goričani pa so se morali sprijazniti s skoraj popolno zaporo celega mestnega središča, zaradi česar je prihajalo do občasnih zastojev v ulicah, ki so odprte prometu.

GORICA - Za zaključek festivala Komigo 2014

Ko so ženske bile levičarke

Komedijo so na oder postavil igralko goriške amaterske gledališke skupine združenja Terzo teatro

Z gledališko predstavo »Quando le donne erano di sinistra« (Ko so ženske bile levičarke) se je zaključila sezona Komigo 2014. Igra v italijanskem jeziku bi morala biti na sporedu že marca, saj je po zasnovi in sporočilnosti spadala v čas 8. marca, vendar so jo zaradi bolezni v ansamblu prenesli na september. Igro z zanimivim naslovom je uprizorilo amatersko gledališče Terzo teatro iz Gorice, ki je ob različnih priložnostih stalen gost goriškega Kulturnega doma. Za to priložnost se je konec minulega tedna v dvorani goriškega hrama kulture zbralo veliko ljudi, kar pomeni, da so predstave komičnih gledališč del prirasle k srcu goriških ljubiteljev odrskih del. Navzoče je

uvodoma pozdravil ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel, ki je gledališki večer postavil med zaključke minule sezone, obenem pa napovedal in zaželel, da se s to predstavo odpira nova sezona, ki naj bi bila vsaj tako pestra in raznolika, kot je bila prejšnja. Navzoče je pozdravil tudi Marino Zanetti, avtor in režiser gledališkega dela. O predstavi je povedal, da so jo zasnovali brez uporabe mikrofona in drugih tehničnih pripomočkov, ker so se želeli vrniti k pravemu teatru.

Šlo je za dopadljivo igro, ki sloni na zgodbi iz petdesetih let v nekem italijanskem mestu, kjer prebivalstvo opušta kmečki način življenja in se hitro spreminja v delavski razred. To velja za mo-

Med novostmi letošnjega pouličnega praznika Okusi na meji je tudi šotor, ki ga je ob križišču med ulicama Crispi in Roma postavila Zveza slovenske katoliške prosvete (ZSKP). Ob njem so svoje stojnice namestili društva Štandrež, Sabotin iz Štmavra in F.B. Sedej iz Števerjana, mešani pevski zbor Lojze Bratuž, združenje staršev vrtca Pikapolonica iz Pevme in vinoteka Števerjanski griči. »Zelo sem zadovoljna, da smo šli v ta projekt in da smo vzpostavili sodelovanje med različnimi društvi. Nedvomno smo si naložili veliko breme, vsekakor pa je pomembno, da se pokažemo v središču mesta in da smo zraven tako veliki prireditvi,« poudarja predsednica ZSKP in hkrati števerjanska županja Franka Padovan, ki je na četrtkovem odprtju šotora poudarila tudi, da celoten projekt sloni na prostovoljnem delu. Šotor so na ZSKP sicer nabavili decembra lanskega leta in ga dajejo na razpolago svojim društvom za razne pri-

reditve in praznike. »Letošnjih Okusov na meji se udeležujejo štiri društva, ki so včlanjena v ZSKP, upam, da se bodo tudi ostala opogumila in se nam pridružila v prihodnjih letih,« poudarja Padovanova, ki so se ji na četrtkovem odprtju šotora pridružili goriški podžupan Roberto Sartori, podpredsednik deželnega sveta Igor Gabrovec, goriški občinski odbornik Stefano Ceretta, predsednik goriške Trgovinske zbornice Gianluca Madriz, župan občine Šempeter-Vrtojba Milan Turk, pokrajinski predsednik SSO Walter Bandelj, bivša goriška prefektnja Maria Augusta Marroso in razni drugi gostje.

Seveda zahteva prisotnost na goriškem prazniku tudi veliko dela. »Od začetka tedna je bilo za postavljanje šotora in stojnic dnevno prisotnih od trideset do petdeset ljudi,« pojasnjuje Padovanova in poudarja, da se bo ravno toliko ljudi - mogoče tudi še več - zvrstilo za stojnicami tudi med samim praznikom.

S predstave v Kulturnem domu

vračajo vojno in nesmiselno pobijanje. One so tiste, ki rojevajo otroke in jim zato ni vseeno, če sin ali hči padeta v vojni. Igra je bogata tudi s songi s poudarjeno sporočilnostjo, s katerimi so se v solističnih ali v zborovskih točkah in ob spremljavi akustične kitare, kar dobro obnesle vse nastopajoče igralko. (vip)

GORIŠKA BRDA - Trgatev je končana

Pridelka celo več kot lani

»Veseli smo, da je ta letina končno pod streho, saj je to bil precej problematičen letnik,« pravi Silvan Peršolja, direktor Vinske kleti Goriška Brda. Letošnje obilno poletno deževje je za slovenske vinogradnike predstavljalo velik izziv. »V vinogradih je bilo veliko več ročnega dela, da se je pridelek ohranil in da se je ohranila tudi njegova kakovost. Kljub vsemu smo nabrali nekoliko več kot lani, vina pa bodo letos bolj sveža, z nižjo vsebnostjo kislin. Kaže pač, da to ne bo letnik, ki se ga bomo čez desetletje spominjali,« pristavlja Peršolja.

V Vinski kleti Dobrovo bodo letos sprejeli okoli 5.800 ton grozdja, lani je bilo pridelka za 5.000 ton. Letošnja trgatev je bila nekoliko zgodnejša. Z njo so začeli 25. avgusta in to s sorto modri pinot, ki je osnova za penine, in belimi sortami chardonnay, sivi pinot in rebula. Z rdečimi sortami so pričeli v drugi polovici septembra. Zadnje grozde cabernet sauvignona bodo potrgali v začetku oktobra. Trgatev skrbno načrtujejo, saj spremljajo dozorelost grozdja v vsakem vinogradu posebej in skupaj z vinogradnikom določijo optimalen čas trgatve glede na tehnološko in organsko zrelost grozdja, vse z namenom, da bi lahko kar najbolje izkoristili potencial posamezne lege. Zaradi obilice deževja in posledično tudi obilne rasti, je bilo treba liste okrog grozdov pogosteje odstranjevati. Na ta način so vinogradniki grozdom zagotovili dovolj zrčnosti in preprečili razvoj bolezni.

Vina letnika 2014 bodo imela nižje alkoholne stopnje. »Kar je pravzaprav v trendu, saj smo letos začeli s posebnimi linijama vin za ameriški in domači trg, kjer je poudarek ravno na nižji alkoholni stopnji. Lažja, sadno dišeča in bolj osvežujoča vina so v svetu vse bolj priljubljena in zaželena,« pojasnjuje v omenjeni vinski kleti, kjer na domačem trgu beležijo stabilno prodajo, temeljni vzvod rasti pa že vrsto let predstavlja izvoz. Ta je lani dosegel že 38 odstotkov finančne realizacije od prodaje vsega stekleničenega vina.

Se pa izvozni trgi med seboj zelo razlikujejo glede sloga vina, embalaže in tudi načina promocije. Klet izvažava v več kot 30 držav sveta, dolgo-

ročne odnose pa gradijo s poslovnimi partnerji v 12 državah, in sicer v ZDA, BiH, Italiji, na Japonskem, v Nemčiji, na Kitajskem, Nizozemskem, Hrvaškem, v Srbiji, Veliki Britaniji, Avstriji in na Poljskem. Njihova vina na tujem dosegajo nekoliko višje cene za prodano steklenico kot na domačem

trgu. »Običajno se uvrščamo v srednji cenovni razred, ponekod pa tudi v premium segment,« pravijo na Dobrovem, kjer kot eno svojih ključnih razlikovalnih prednosti izpostavljajo prav združeno strukturo, ki združuje 400 briških družin s skupaj 1000 hektari vinogradov. Klet Brda sesta-

vljajo majhne in velike družinske kmetije, ki obdelujejo svoje terasaste vinograde na pogosto zelo strmih gričevnatih pobočjih. Tukaj še vedno glavino opravil, vključno s trgatvijo, opravljajo ročno, v krogu družine in prijateljev, kar jih v tujini uvršča med t.i. herojske vinogradnike. (km)

DOBROVO - Tradicionalna novinarska trgatev

Trgali tudi Kitajci

Poslovni partnerji z Daljnega vzhoda v živo spoznali nastajanje briškega vina

Na novinarski trgatevi so trgali tudi kitajski poslovni partnerji

FOTO K.M.

V vinski kleti Goriška Brda so tradicionalno novinarsko trgatev letos zaozkrojili v družbi kitajskih poslovnih partnerjev. Prav razumevanje teritorija skozi osebno doživljanje je namreč izjemno pomembno marketinško orodje, ugotavljajo. Zato je trgatev v Vinski kleti Goriška Brda tudi pomemben dogodek

za promocijo na tujih trgih. Letos so tako prav v času trgatev v Slovenijo pripeljali več kot 80 pomembnih kupcev in mnenjskih voditeljev iz ZDA, Velike Britanije, Srbije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Poljske in, kot rečeno, s Kitajske.

»Naše kitajske goste zelo zanima, kako nastaja vino, kakšna je pot od vi-

nograde naprej. V vinogradu so bili presenečeni, vsako opravilo je zanje nekaj novega. Upam, da smo s tem nekoliko utrdili podobo Slovenije in slovenskih vin v njihovi zavesti, tako da bodo še bolj navdušeno in zvesto posegali po slovenskih proizvodih,« se nadeja direktor Vinske kleti Goriška Brda, Silvan Peršolja. Na kitajskem trgu imajo vse vinorodne dežele številne projekte in usmerjajo veliko sredstev v promocijo. »Na primer Italija že nekaj let organizira svoj priznani vinski sejem Vinitaly v različnih mestih na Kitajskem. Slovenija seveda nima takih resursov, zato skušamo to nadoknaditi z iznajdljivostjo in tkanjem osebnih stikov.« Na Kitajskem je poznavanje vin sicer veliko slabše kot v Evropi, saj ni vinarske tradicije, zato Kitajcem kultura pitja vin še vedno ni blizu. Dejstva, da je potrošnja vina na kitajskem trgu manj kot 4 litre na prebivalca, da je predvidena letna rast okoli 15 odstotkov, da vino predstavlja statusni simbol premožnih in da so njihovi kitajski partnerji podjetja z vizijo in jasnimi cilji, uvrščajo ta trg v sam vrh po prioritetah Kleti Brda.

Na Kitajsko tržišče, kjer so zelo lepo sprejeli njihova rdeča vina iz linije Bagueri, so začeli izvažati leta 2006. Sprva je šlo za testne količine. Po petih letih pa so se začeli kazati prvi sadovi sistematičnega pristopa do trga. Prodaja se je iz leta 2012 na leto 2013 količinsko podvojila, vrednostno pa so v letu 2013 dosegli 135 odstotkov več kot v letu 2012 in kar desetkrat več kot v letu 2011. Letos pričakujejo, da se bo prodaja na Kitajsko še povečala. »Načrtujemo izvozi ti do deset 40-čevljskih zabojev vina ->kontejnerjev,« kar pomeni skoraj pol milijona evrov finančne realizacije na kitajskem trgu. (km)

GORICA - Fotoklub Skupina75

Po razstavi v Kamniku se pripravljajo na Fotosrečanje

Foto klub Kamnik je pred kakim tednom povabil člane goriškega fotografskega krožka Skupina75, da so v galeriji kulturnega doma prikupnega gorenjskega mesta postavili na ogled svoja dela. Ljubiteljem umetniške fotografije iz Kamnika se je predstavilo petnajst članov Skupine75, ki so s tem vrnili obisk Kamničanov v Gorici. Bralce naj spomnimo, da je foto klub Kamnik lani oktobra sodeloval na 15. Fotosrečanju v Gorici, ki ga vsako leto prireja krožek Skupina75. Takrat so fotografiji iz Kamnika sodelovali s skupinsko razstavo in so med obiskovalci poželi veliko zanimanja.

Na odprtju razstave v Kamniku sta predsednik Skupine75 Silvan Pittoli in član društva Robert Strahinjič predstavila in obrazložila uporabljene fotografske tehnike in pojasnila različne načine tiskanja. Pri tem sta se še posebej pomudila pri opisu in razkrivanju »skrivnosti« cianotipije, fotografskega postopka, ki so ga začeli uporabljati že v prvi polovici devetnajste-

Odprtje razstave v Kamniku s štirimi člani goriškega društva

FOTO VIP

ga stoletja. V Kamniku se fotografiji iz Gorice prvič pojavljajo kot organizirana skupina, njihova dela pa bodo na ogled še kak teden. V Galeriji doma kulture razstavljajo Remo Cavedale, Sergio Culot, Mariano di Clemente, Sandi Gorkič, Igor Pahor, Mauro Paviootti, Silvan Pittoli, Boris Princič, Loredana Princič, Tamara Puc, Matej Ratko, Robert Strahinjič, Enzo Tedeschi, Miran Vižintin, Marko Vogrič

in Simon Zamar.

V soboto, 4. oktobra, ob 18.30 bo v Kulturnem domu v Gorici slavnostno odprtje razstave ob tradicionalnem, že 16. Fotosrečanju, na katerem bodo sodelovali avtorji iz Italije, Slovenije in Hrvaške. Za to priložnost pripravljaja fotoklub Skupina75 tudi katalog, ki bo kot po navadi vsebinsko bogat tako z opisi kot tudi v prikazu nekaterih del, ki bodo postavljena na ogled. (vip)

Avto trčil v motor

V Tržaški ulici v Gorici se je včeraj okrog 13.30 zgodila prometna nesreča, v katero sta bila vpletena voznik avtomobila in motorist. Oba sta bila lažje poškodovana, zato so ju odpeljali v goriško bolnišnico. Do trčenja je prišlo okrog 13.30, okoliščine nesreče preučujejo goriški karabinerji.

Atentat v Petovljah

V knjigarni LEG na Korzu Verdi v Gorici se bo danes, 27. septembra, ob 17. uri senator in sodnik Felice Casson na povabilo mladinskega kulturnega združenja Young for fun pogovarjal z novinarjem Gian Pietrom Testo, ki je napisal knjigo o desničarskem atentatu pri Petovljah »La strage di Peteano«. Z odvetnikom Nereom Battellom in režiserjem Cristianom Natolijem bosta razčlenila temo preiskave, ki je sledila atentatu v Petovljah.

Razigrana srca

V Kulturnem domu v Novi Gorici bo danes ob 19. uri folklorna prireditev »Razigrana srca«. Srbsko kulturno društvo Sloga se bo predstavilo s folklornimi plesmi, sodelovali bodo društva Brdo iz Kranja, Vidovdan iz Ljubljane, Sveti Sava iz Kranja, Ohridski Biseri iz Nove Gorice, Pontes-Mostovi iz Trsta, folklorno društvo iz Sežane in gostje iz Bijeljine.

Dvodnevni dogodek v Dolu

Na Palkišču se danes začne dvodnevna prireditev Jeziki in narodi sveta: sto let kasneje, ki jo prireja kulturno društvo Kras Dol-Poljane. Ob 18.30 bo projekcija filma, ki ga je pripravil prof. Dario Frandolič. Sledil bo nastop doberdobske godbe na pihala Kras. Skupina iz Rezije bo prikazala, kako so nekoč živeli brusarji. Večer se bo nadaljeval ob glasbi skupine Nebojska. Osrednji del programa bo jutri. Ob 9.30 bo start mednarodnega pohoda miru, ob 16. uri se bo pričel kulturni program, ki ga bodo oblikovale glasbene in kulturne skupine iz Italije, Avstrije, Slovenije, Hrvaške in Madžarske. Slavnostni govornik bo Vasja Klavara. Praznik bo z glasbo zaključil trio Expres.

Glasbeni večer

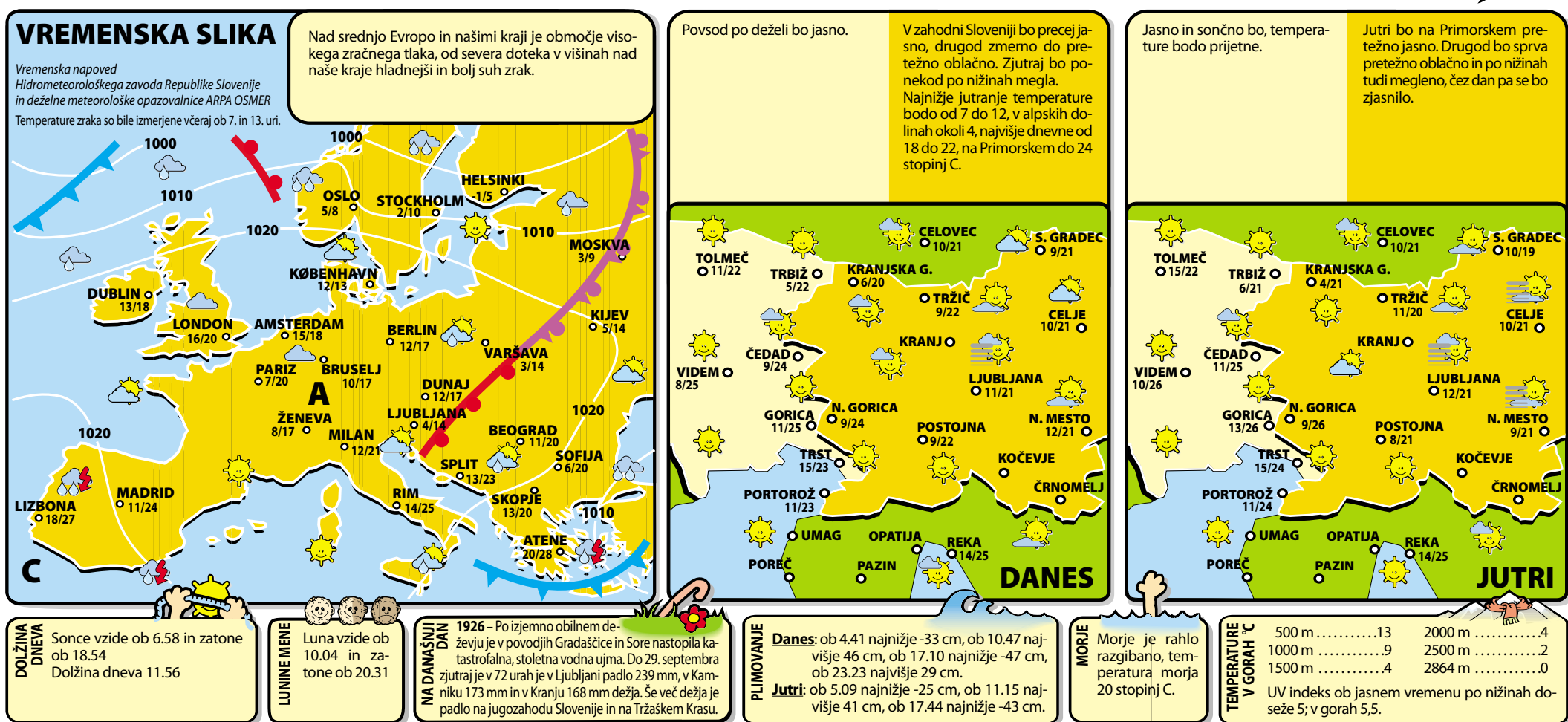
V baru Al poeta v Martinščini bo danes, 27. septembra, ob 21. uri prireditev »le Vocinconsuete«. Peli bosta Chiara de Santi in Annalisa Ponton ob spremljavi saksofona, klarineta in flavte Filippa Oreficeja. Izvajali bodo originalno improvizirano izvedbo ljudskih in južnoafriških pesmi kwela.

SOLKAN - Danes

Eko dan ob Soči

Delavnice in čistilna akcija

V sklopu prireditev ob Dnevu Soče bo danes med 10.30 in 14. uro v Kajakaškem centru Solkan potekal Eko dan. Predstavilo se bo več organizacij, ki se ukvarjajo s trajnostnim razvojem in ekologijo. Prisotni bodo Inštitut za varovanje naravne dediščine, Univerza Nova Gorica, GOLEA, Triglavski narodni park, osnovna šola Ivana Roba, osnovna šola Cerčno in še nekatere ustanove. Predstavitve bodo potekale na stojnicah, na katerih bo veliko poučnih prikazov. Organizirana bo tudi krajša čistilna akcija in ogled nove poti na relaciji Kajakaškega centra in mosta. Predstavitve so zelo primerne za otroke in zanimive tudi za odrasle; z njimi si prizadevajo, da bi med ljudmi povečali občutljivost do okoljski tem - še zlasti do spoštovanja voda. (km)

Na ISS prispela prva ruska kozmonavtka

BAJKONUR - Na Mednarodno vesoljsko postajo (ISS) je včeraj prispela prva ruska kozmonavtka, ki je hkrati prva Rusinja v vesolju po 17 letih. Družbo v vesoljskem plovilu sojuz sta ji delala še ruski kozmonavt in ameriški astronaut. Z njihovim prihodom posadka ISS spet šteje optimalnih šest članov.

Sojuz z 38-letno Jeleno Serovo, Aleksandrom Samokutjajevim in Barryjem Wilmorem je v vesolje iz zlatiščev v kazahstanskem Bajkonurju poletel v četrtek zvečer. Po približno šesturnem letu je več kot 400 kilometrov oddaljen ISS dosegel včeraj nekaj po četrti uri zjutraj po srednjeevropskem času, je sporočila ruska vesoljska agencija Roskosmos. (STA)

Poskusno cepivo proti eboli na voljo prihodnje leto

ŽENEVA - Poskusno cepivo proti eboli, ki ga razvijata britanski farmacevtski velikan GlaxoSmithKline in ameriški NewLink Genetics, naj bi bilo v afriških državah, ki jih je prizadela ta smrtonosna bolezen, na voljo v začetku prihodnjega leta, je sporočila Svetovna zdravstvena organizacija (WHO). Zoper virus, ki je letos v Afriki zahteval že preko 3000 smrtnih žrtev, še ni cepiva ali zdravila, zato je WHO pozvala k pospešitvi postopkov za poskusna cepiva. Nekateri klinični preizkusi so se začeli v ZDA, v Maliju pa naj bi jih začeli izvajati prihodnji teden. (STA)

UNHCR - K temu je veliko prispeval konflikt v Siriji Število prosilcev za azil po svetu naraslo za četrtno

Sirci na begu iz svoje domovine

ARHIV

ŽENEVA - Število prosilcev za azil v industrijsko razvitih državah je v prvi polovici leta naraslo za skoraj četrtno v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, k čemur je prispeval zlasti konflikt v Siriji, v včeraj objavljenem poročilu ugotavlja agencija ZN za begunce (UNHCR). Poročilo temelji na podatkih iz 44 držav Evrope, Severne Amerike in delov azijsko-pacifiške regije. Ob trenutnem trendu se tem območjem v naslednjih 20 letih obeta najvišje število prosilcev za azil. "Mednarodna skupnost mora pripraviti prebivalstvo na to, da bo ob odsotnosti rešitev za konflikte vse več ljudi potrebovalo zatočišče in skrb," je posvaril visoki komisar za begunce Antonio Guterres.

V prvi polovici leta je za azil v teh državah zaprosilo prek 330.000 ljudi, glede na to, da jih je v drugi polovici leta običajno še več, bi lahko njihovo število za leto 2014 doseglo 700.000. Večino letošnjih prošenj za azil so zabeležili v šestih državah: Nemčiji, ZDA, Franciji, Švedski, Turčiji in Italiji. V prvi deseterici jim sledijo še Velika Britanija, Nizozemska, Švica in Avstrija.

Močno se je povečalo število prihodov v države Južne Evrope, saj migranti iz različnih afriških držav prek morja prispejo v Italijo, medtem ko so se tisoči Irčanov zatekli v Turčijo. Srednja Evropa, kamor spa-

da tudi Slovenija, je od evropskih regij v prvih šestih mesecih letošnjega leta edina zaznala upad prošenj, in sicer za kar 47 odstotkov. Ta je bil še posebej velik na Madžarskem in Poljskem. V Sloveniji je od začetka leta do konca avgusta za mednarodno zaščito zaprosilo 236 ljudi, od tega največ, 60, iz Sirije. V celotnem lanskem letu je bilo prosilcev za tovrsten status 272, od tega 62 Sircev.

Veliko število beguncev in migrantov prihaja iz Afganistana, Iraka in Eritreje, kar 15 odstotkov vseh prosilcev pa je iz Sirije, kjer od leta 2011 divja državljanska vojna. Po podatkih UNHCR jih je pred nasiljem iz države zbežalo že več milijonov. Večina se jih zateče v sosednje države, nekaj več kot 130.000 pa jih je doslej prišlo tudi v Evropo. Švedska je do konca avgusta ponudila zatočišče 45.000 Sircem, Nemčija pa 38.000. V ZDA največja skupina prosilcev za azil ostajajo Kitajci, za znava pa tudi vse večje število Mehčanov in državljanov drugih srednjeevropskih držav, ki bežijo pred organiziranim kriminalom in nasiljem.

V Aziji se je število prosilcev za tretjino povečalo na Japonskem in podvojilo v Južni Koreji, kljub temu pa skupne številke ostajajo veliko nižje kot v zahodnih državah. (STA)

UDINE FIERE
27. SEPTEMBER — 6. OKTOBER
2014

61. CASA MODERNA
L'abitare in evoluzione

URNIK ▶ OD PONEDELJKA DO PETKA 15.00_21.00
SOBOTA IN NEDELJA 10.00_21.00

www.casamoderna.it

NA SEJMU **BIOLOŠKA HIŠA**
Trajnostno ekološko bivanje

agencija: Udine Fiere
v sodelovanju z:
glavni sponzor:
medijski sponzor:
pokrivalostrežnik: